

HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

0 4 6 1 1

ISSN 1330 - 500X

9 17713301500003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

Međunarodna logistička i inženjerijska vježba IEL MILU 2011

93. zb Zemunik

Prvi
samostalni
let

RAZGOVOR

ZAPOVJEDNIK BRODA "USS MOUNT
WHITNEY". KAPETAN BOJNOG BRODA
TED WILLIAMS

NAKON REMONTA U MATIČNU
LUKU PA NA NOVE ZADAĆE

NEUOBIČAJENO HLADNO
ORUŽJE ZA BACANJE

PRETPLATI SE NA HRVATSKI VOJNIK UŠTEDI I ODABERI DAR

Poštovani čitatelji!

U želji da vam budemo što dostupniji, a istodobno želeći nagraditi vašu vjernost, svima zainteresiranim, dosadašnjim i budućim čitateljima koji se do **31. prosinca 2011.** odluče za godišnju pretplatu na časopis **Hrvatski vojnik**, darujemo naše proizvode po vašem izboru.

HRVATSKI VOJNIK

**ZA VAŠU VJERNOST DARUJEMO TRI DVD IZDANJA ILI TRI CD NASLOVA
ILI JEDNU OD KNJIGA MEĐU PONUĐENIM NASLOVIMA:**

KNJIGE:

Suvremeno oklopništvo
10 godina sudjelovanja RH u međunarodnim mirovnim misijama
Pozdrav iz Chaghcharana
Hrvatski vojnik u službi zajednice

FOTOMONOGRAFIJE:

Mirovna operacija CHAD
Vojska pobjednika

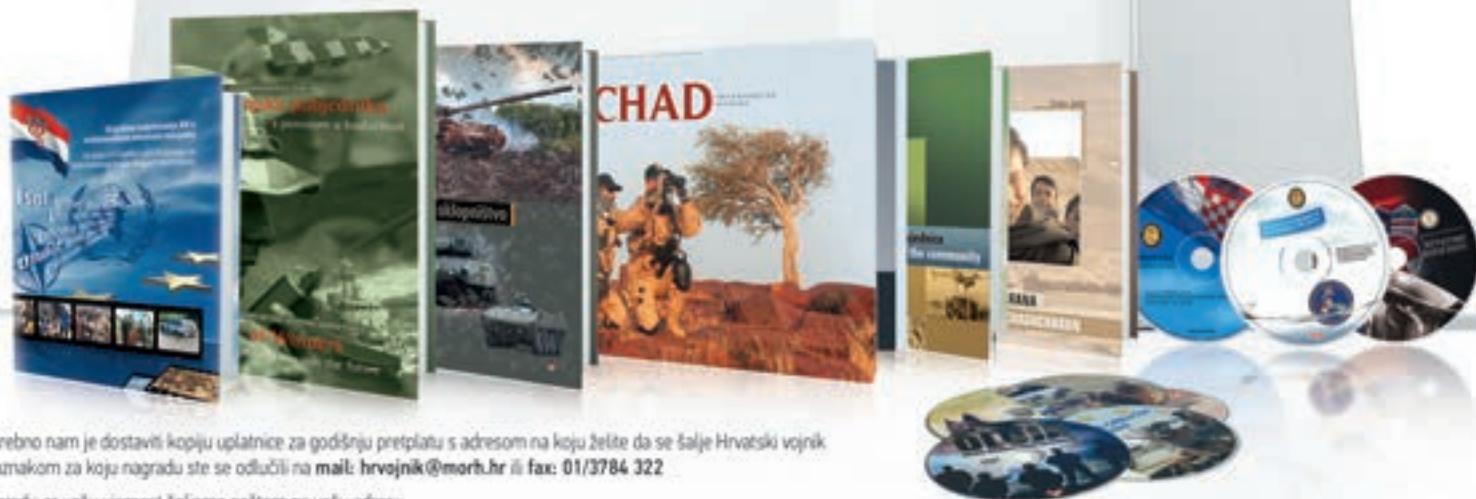
DVD IZDANJA:

Krila oluje
Zanimanje Vojni pas
Kadetski bal
Mirovna operacija CHAD
VRO Oluja - 5 minuta za sjećanje
Čuvari svjetskog mira

CD IZDANJA:

Simfonijski puhački orkestar OSRH i klapa HRM "Sv. Juraž" - Domovini s ljubavlju
Simfonijski puhački orkestar OSRH - Hrvatske koračnice
Klapa HRM "Sv. Juraž" - Najbolje od klape

**BROJ DAROVA JE
OGRANIČEN.
ODLUČI SE JOŠ DANAS!**

Potrebno nam je dostaviti kopiju uplatnice za godišnju pretplatu s adresom na koju želite da se šalje Hrvatski vojnik i naznakom za koju nagradu ste se odlučili na mail: hrvojnink@morh.hr ili fax: 01/3784 322

Nagradu za vašu vjernost šaljemo poštom na vašu adresu.
Godišnja pretplata na Hrvatski vojnik je 280 kuna.

12

Prvi samostalni let

“Prvi samostalni let poseban je događaj i doživljaj koji svi mi piloti nosimo u sjećanju. Iako je ovo tek prvi korak i početak u obučnom procesu, samostalni let je pokazatelj da ste na dobrom putu svog daljnjeg školovanja i razvijanja uspješne letačke karijere”, kazao je mladim pilotima brigadir Kovač. Tom im je prigodom došla čestitati i posebna gošća iznenađenja, naša vrhunjska sportašica Blanka Vlašić koja će u povjesnici baze ostati zabilježena kao kuma ovog naraštaja pilota

Impresionirani smo mogućnostima i sposobnostima brodogradilišta “Viktor Lenac”. Došli smo ovamo s vrlo opsežnim planom radova i trebalo je mnogo toga napraviti, a danas mogu reći da sam vrlo zadovoljan kvalitetom obavljenih radova. Vaši ljudi napravili su iznimno mnogo posla...

RAZGOVOR
kapetan bojnog broda
Ted Williams,
zapovjednik broda “USS
Mount Whitney”

**Nakon remonta u
matičnu luku pa
na nove zadaće**

4

14

Međunarodna logistička i inženjerska vježba IEL MILU 2011

Pokaznom vježbom inženjerskih i logističkih aktivnosti te vožnjom vojnih vozila u terenskim uvjetima i kroz zapreke na vježbalištu “Glavica” završila je međunarodna vojna vježba IEL MILU 2011 u kojoj je uz 50-ak pripadnika Zapovjedništva za potporu sudjelovalo 20-ak pripadnika OS Rumunjske i Bugarske te predstavnik Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske kao zemlje mentora vježbe

Naslovnicu snimio Josip KOPI

MORH I OSRH

- 7 **NOVOSTI IZ MORH-a i OSRH-a**
Primopredaja dužnosti ravnatelja HVU-a
- 8 **MEĐUNARODNI FESTIVAL VOJNO-DOKUMENTARNOG FILMA**
Hrvatski film među tri najbolja na Međunarodnom festivalu vojno-dokumentarnog filma
- 9 **VOJARNA “SATNIK JOSIP ZIDAR” U VELIKOJ BUNI**
9. godišnjica Zapovjedništva za potporu
- 10 **NOVOSTI IZ NATO-a**
Zahvala Gruziji na doprinosu u Afganistanu
- 16 **MEMORIJALNI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U VUKOVARU**
Svjedočanstva o tragičnim ispričanim, ali i neispričanim ljudskim sudbinama
- 18 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Susret ratnih izvjestitelja
- 20 **HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV**
Predstavljeno devet naslova o događajima iz Domovinskog rata

VOJNA
TEHNIKA

- 22 **ZAŠTITA ZDRAVLJA**
Gripa
- 26 **POVIJEST ORUŽJA**
Neuobičajeno hladno oružje za bacanje

MAGAZIN

- 30 **PODLISTAK - HRVATSKI KRALJEVI**
Sukobi unutar dinastije
- 32 **DOMOVINSKI RAT**
Dokumentirani zapisi o neistinama protiv Hrvatske tijekom Domovinskog rata (V. dio)
- 35 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Strojnica Agram 2000

Vesna PINTARIĆ, snimio Tomislav BRANDT

Zapovjednik broda "USS Mount Whitney", kapetan bojnog broda Ted Williams

Zapovjedni brod 6. flote "USS Mount Whitney" zbog svoje važnosti i mogućnosti je svojevrstni mornarički stožer na vodi. Ujedno, on je prvi zapovjedni brod američke ratne mornarice koji je na remonu izvan granica Sjedinjenih Američkih Država. Završna faza remonta, koji se odrađuje u brodogradilištu "Viktor Lenac" bila je prigoda za posjet brodu i razgovor sa zapovjednikom, kapetanom bojnog broda Tedom Williamsom.

NAKON RE PA NA

Na dužnost zapovjednika broda "USS Mount Whitney" imenovani ste u rujnu ove godine s mjesta izvršnog časnika na nosaču aviona "USS Dwight D. Eisenhower"... Možete li nam više reći o svojoj vojnoj karijeri i prijašnjim dužnostima?

Naravno, hvala na pitanju. U vojsci, tj. u mornarici sam već više od 24 godine, a prvih dvadeset godina svoje karijere proveo sam kao pilot. Letio sam zrakoplovom tipa EA-6B Prowler na mnogim zadaćama diljem svijeta. Između 2004. i 2006. godine zapovijedao sam eskadrilom zrakoplova tipa EA-6B pod nazivom VAQ-131 Lancers. Godine 2006. napustio sam zapovijedanje eskadrilom pošto sam odabran za program izobrazbe za rad na nuklearnim brodovima. Pohađao sam Školu za nuklearnu energiju u sklopu američke ratne mornarice te sam nakon toga dobio postavljenje na nosaču zrakoplova na nuklearnu energiju, "USS Dwight D. Eisenhower" kao izvršni časnik broda. Tu dužnost sam obnašao tri godine nakon čega sam preuzeo sadašnju dužnost zapovjednika ovog vrhunskog broda. Odradio sam i rotaciju u Središnjem zapovjedništvu u Tampi gdje sam boravio

Impresionirani smo mogućnostima i sposobnostima brodogradilišta "Viktor Lenac". Došli smo ovamo s vrlo opsežnim planom radova i trebalo je mnogo toga napraviti, a danas mogu reći da sam vrlo zadovoljan kvalitetom obavljenih radova. Vaši ljudi napravili su iznimno mnogo posla...

Zapovjedno-
-operativno središte

Radovi na brodu

Na brodu je zamijenjeno 26 tona čelika. Trup broda, a posebno njegovi podvodni dijelovi su u potpunosti očišćeni. Propeler i osovina propelera su skinuti s broda, očišćeni, nanovo pripremljeni i postavljeni na brod. Očišćen je i veliki sustav ventilacije na brodu što je golem projekt uzevši u obzir da je riječ o brodu starom 40 godina. Glavna kuhinja je u potpunosti obnovljena. Radilo se i na pogonskom sustavu koji je sada poboljšan...

5

MONTA U MATIČNU LUKU NOVE ZADAĆE

tijekom napada 11. rujna. Boravio sam i u Japanu te sam imao postavljena na brodovima i na istoku i na zapadu SAD-a i bio razmještan po čitavom svijetu. Mnogo sam puta letio na prostoru Jadranskog mora i Mediterana te u Perzijskom zaljevu i na Tihom oceanu. Mogu reći da sam bio poprilično zaposlen u ovih 24 godine.

Brod "USS Mount Whitney" zapovjedni je brod 6. flote Ratne mornarice SAD-a i biti njegovim zapovjednikom iznimno je odgovorna dužnost. Kako ste doživjeli svoje imenovanje?

Da, bio sam vrlo počašćen. Kao što ste i sami rekli, to je odgovorna dužnost, ali i iznimna čast i smatram se vrlo sretnim što imam mogućnost zapovjedati na ovako prekrasnom brodu. Imamo fantastičnu posadu, a sam brod je nevjerojatan i nadam se da ste se i sami imali prigode u to uvjeriti. Isto tako, veliko nam je zadovoljstvo što nam je matična luka u prekrasnoj Gaeti u Italiji. Zaista je iznimna čast biti zapovjednik ovog broda.

Ovo je prvi zapovjedni brod američke ratne mornarice koji je na remontu izvan granica Sjedinjenih Američkih Država. Kako teku radovi na brodu i što sve obuhvaćaju?

Radovima sam vrlo zadovoljan. Impresionirani smo mogućnostima i sposobnostima brodogradilišta "Viktor Lenac".

Došli smo ovamo s vrlo opsežnim planom radova i trebalo je mnogo toga napraviti, a danas mogu reći da sam vrlo zadovoljan kvalitetom obavljenih radova. Vaši ljudi napravili su iznimno mnogo posla na obnovi čeličnih dijelova broda. Kao što su i vaš ministar te moj veleposlanik i moj admiral rekli prije nekoliko dana, na brodu je zamijenjeno 26 tona čelika. Trup broda, a posebno njegovi podvodni dijelovi su u potpunosti očišćeni. Propeler i osovina propelera su skinuti s broda, očišćeni, nanovo pripremljeni i postavljeni na brod. Očišćen je i veliki sustav ventilacije na brodu što je golem projekt uzevši u obzir da je riječ o brodu starom 40 godina. Glavna kuhinja je u potpunosti obnovljena. Mislim da to niste uspjeli vidjeti jer su dolje još uvijek u tijeku radovi, ali napravljen je velik posao. Radilo se i na pogonskom sustavu koji je sada poboljšan. Općenito, možemo reći da su radnici brodogradilišta napravili mnogo vrhunskog posla.

Je li posada čitavo to vrijeme boravila na brodu?

U normalnim okolnostima na brodu je posada od 300 članova. Gotovo 60 posto te posade ostalo je ovdje s nama. Ostatak posade boravio je na različitim školovanjima i obukama, a neki su bili na

godišnjem odmoru. Neke mornare sam poslao na dodatno usavršavanje na druge američke brodove u Mediteranu tako da je sa mnom ovdje ostalo 165 ljudi. Njih 40-ak je uvijek na brodu i obavljaju svoje dužnosti u smjenama. Čak i usred noći neki od njih rade, drže stražu ili obavljaju neki drugi posao na brodu.

Kada se očekuje završetak radova te kako ste zadovoljni dosadašnjim boravkom u Rijeci?

Završetak radova je vrlo blizu. Pouzdano znam da ćemo u nekoliko sljedećih dana završiti mnoge projekte te će brod za otprilike tjedan dana biti spreman otploviti iz Hrvatske. To je dobro za brod, ali i tužna vijest za sve nas jer smo ovdje stekli mnogo dobrih prijatelja. Uistinu smo uživali u Hrvatskoj. To je prekrasna zemlja i bilo nam je iznimno lijepo ovdje.

Možete li se malo dotaknuti i dosadašnjih zadaća broda s obzirom na to da je sudjelovao u nekoliko ključnih operacija dosad i njegove uloge u upravo završenoj operaciji Ujedinjeni zaštitnik u Libiji?

Pošto je "Mount Whitney" zapovjedni brod 6. flote, naša je primarna dužnost, naravno, pružiti potporu zapovjedniku 6. flote i njegovu osoblju, za što smo mi uvijek spremni. Često to možemo učiniti

i u vrlo kratkom roku. Kada je započela operacija Odisejeva zora u Libiji, brod je u vrlo kratkom roku bio spreman krenuti i na brodu smo imali veliku posadu. Posada inače ima 300 članova, no ona se može udvostručiti kada su na brodu zapovjednik 6. flote i njegovo osoblje te neki naši suradnici iz NATO saveza. Dakle, u svakom smo trenutku spremni za zadaće potpore našem admiralu i njegovu timu. Može nas se pronaći i diljem regije kada nam se za to pruži prilika pa smo tako uplovljavali u mnoge jedinstvene luke da bismo pokazali svoju prisutnost ili surađivali s nacijama domaćinima. Česta putovanja po Mediteranu još su jedna velika prednost koju nam naš brod pruža.

Za brod se može reći da je svojevrsni mornarički stožer na vodi zahvaljujući svojim impresivnim taktičko-tehničkim odlikama i komunikacijskim sposobnostima. Što ga to u tehnološkom smislu čini toliko posebnim?

Na brodu imamo vrlo složen sustav komunikacija. Imamo izvrsne sposobnosti radiokomunikacije. Vjerojatno ste imali priliku vidjeti naše Zapovjedno-operativno središte (Joint Operation Centre) gdje ste se mogli uvjeriti u goleme mogućnosti komunikacije putem radija, telefona ili zaslona koje tamo imamo. To je ono što nas čini jedinstvenima. Iskreno rečeno, naša jedinstvenost očituje se i u činjenici da smo u mogućnosti na brodu smjestiti sve koji su potrebni. Kao što sam već rekao, posada se vrlo brzo može udvostručiti. Na brodu se nalaze ne samo uredski prostori za toliki broj

ljudi već i kabine za smještaj, a imamo i sposobnost prehrane i općenito brige za tako veliku posadu. Po tome smo također jedinstveni. Većina brodova to ne može, no mi imamo dovoljno prostora za takvo što. Ipak, rekao bih da je naša prvobitna posebnost u našim iznimnim komunikacijskim sposobnostima.

Brod je je u nekoliko navrata bio i mjesto obuke zapovjednika Mornaričkih snaga SAD-a za Europu, Zapovjedništva združenih snaga u Brunssumu, Združenog zapovjedništva u Lisabonu te Zapovjedništva za specijalne operacije za Europu... Nastavlja li s tom praksom i dalje i kakve su mogućnosti da se na njemu obučavaju i hrvatski časnici?

Mogu vam samo reći svoje osobno mišljenje, a ono je da bih volio raditi s Hrvatima. No o tome ne postoje upute od mojih nadređenih. U svakom se slučaju nadam da ćemo nastaviti suradnju, ne samo s Hrvatima nego i s mnogim drugim saveznicima iz NATO-a. To nam je iznimno važno i mislim da takav rad ima mnogo prednosti jer nam svima omogućuje osnaživanje i razmjenu znanja.

Zanimljivo je da je to prvi vojni brod na kojem su žene dobile stalnu službu. Možete li to prokomentirati?

Činjenica da na brodu služe i žene je veliki dobitak za posadu ovog broda. Nije bitno je li netko muškarac ili žena, već je li vojna osoba ili civil Vojne uprave za transport. Svi oni obavljaju odličan posao i vrlo su profesionalni u tome. Nama je čast što na brodu služe oba spola. To nam je već potpuno uobičajeno, toliko da to niti ne primjećujemo. Uvrštavanje žena u posadu broda tijekom svih ovih godina bio je jedan gotovo neprimjetan i lak prijelaz. U svojoj 24-godišnjoj karijeri vidao sam mnoge žene koje su se bez poteškoća pridruživale vojnim brodovima ili eskadrilama i to je uvijek bila jedna jednostavna i fantastična tranzicija jer spol uopće nije bitan. Svi smo mi profesionalci.

Poznat nam je podatak da su polovica posade civili iz Vojne uprave za transport, a polovica mornari...

Da, polovica naše posade su civili iz Vojne uprave za transport, a druga polovica su djelatne vojne osobe. To je jedinstven sastav posade. Ovo je jedan od rijetkih brodova s takvim sastavom i jedini brod na kojemu je taj omjer pola-pola. Jedinstven je to način rada jer naše mornaričko osoblje uglavnom radi sa sustavom komunikacija. Na brodu su i drugi koji obavljaju specijalizirane poslove, primjerice u administraciji. Dakle, nekolicina posade obavlja specijalizirane poslove dok članovi ratne mornarice obavljaju sve poslove vezane s komunikacijskim sustavima. Civili iz Vojne uprave za transport obavljaju poslove održavanja te mehaničarske i električarske poslove. Oni su moji članovi posade koji služe na palubi. Rade u strojarnici, kao električari te na sustavu navigacije na samom mostu. Svi zajedno činimo vrlo dobar tim, poput nogometne ekipe, gdje svatko ima različitu poziciju, ali zajedno radimo iznimno dobro.

Nakon završenog remonta u brodogradilištu "Viktor Lenac", koje zadaće čekaju posadu i brod "USS Mount Whitney"?

Naš prvi sljedeći zadatak je stići sigurno u matičnu luku. Nakon odlaska odatle moramo iskrcati dio goriva i vratiti brodsko naoružanje. Nadam se da će biti vremena za odlazak kući na nekoliko dana tako da će se moja posada moći malo odmoriti. Prije blagdana ćemo kratko testirati brodske sustave, a kada se nakon blagdana ponovno svi vratimo na brod, nastaviti ćemo ploviti Mediteranom i uključiti se u razne misije. Trenutačno nemam podrobnije informacije, ali sigurno je da ćemo i dalje biti iznimno zaposleni. Uvijek ćemo imati mnogo posla te ćemo ostajati na moru koliko god je to potrebno te surađivati sa svim našim prijateljima na Mediteranu.

(Prijevod: Igor Gabrić)

Snimio Tomislav BRANDT

Primopredaja dužnosti ravnatelja HVU-a

U Časničkom domu Hrvatskog vojnog učilišta "Petar Zrinski" 14. je studenog svečanom primopredajom zastave simbolično obilježen odlazak general-bojnika Mirka Šundova s dužnosti ravnatelja HVU-a. General Šundov odlazi na novu dužnost vojnog predstavnika OSRH-a pri Sjevernoatlantskom savezu i Europskoj uniji, koja stupa na snagu 1. prosinca 2011. Njegovu će dužnost u svojstvu obnašatelja dužnosti ravnatelja HVU-a, preuzeti brigadni general Slaven Zdilar.

Svečanosti je nazočio načelnik GS OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić, zapovjednici škola i ravnatelji katedri te drugi djelatnici HVU-a i ustrojbenih cjelina sa sjedištem u vojarni "Petar Zrinski".

U prigodnom obraćanju general Lovrić pohvalio je dojmiv životopis, sposobnosti i vojnički put generala Šundova te izrazio uvjerenje da će i svoju novu dužnost obavljati vrlo uspješno. Podsjetio je da će vojno predstavništvo RH pri NATO-u od 9. prosinca predstavljati Republiku Hrvatsku i u Vojnom odboru Europske unije, što je novi izazov kojem će general Šundov sigurno uspješno odgovoriti.

General Šundov zahvalio je svima nazočnima na suradnji u posljednjih osam godina tijekom kojih je bio zapovjednik Zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku i ravnatelj HVU-a. General Šundov je istaknuo kako očekuje da će istim putem HVU nastaviti i s generalom Zdilarom kao obnašateljem dužnosti ravnatelja. Brigadni general Zdilar čestitao je svom prethodniku na svim postignućima u vojničkoj karijeri, s naglaskom na vođenje Hrvatskog vojnog učilišta, te je izrazio uvjerenje da će general Šundov jednako kvalitetno raditi i u Bruxellesu. General Zdilar je u ime svih djelatnika predao generalu Šundovu zahvalnicu i plaketu Hrvatskog vojnog učilišta.

Domagoj VLAHOVIĆ

Načelnik GS OSRH-a posjetio SHAPE

Načelnik Glavnog stožera OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić boravio je 10. studenoga u prvom službenom posjetu Savezničkom zapovjedništvu za operacije (SHAPE) u Monsu, Kraljevina Belgija.

General Lovrića primio je zapovjednik Savezničkog zapovjedništva za operacije i ujedno zapovjednik američkog Zapovjedništva za Europu (EUCOM) admiral James Stavridis. Razgovaralo se o situaciji u regiji, o operacijama s naglaskom na Afganistan i Kosovo te o novoj zapovjednoj strukturi NATO-a i sudjelovanju OSRH-a u NATO-ovim snagama za odgovor (NRF). Bilo je riječi i o budućnosti operacije u Afganistanu, kao i o novoj NATO-ovoj strategiji za Afganistan. Admiral Stavridis je zahvalio na dosadašnjoj potpori koju Hrvatska pruža u operacijama NATO-a, uz posebno isticanje visoke razine profesionalnosti pripadnika hrvatskih Oružanih snaga. General Lovrić upoznao je admirala Stavridisa s trenutačnom situacijom u Oružanim snagama RH s posebnim osvrtom na reforme i proces modernizacije te s izgradnjom budućih sposobnosti. Na kraju boravka u Monsu general Lovrić susreo se s hrvatskim časnicima i dočasnici koji obnašaju dužnosti pri Savezničkom zapovjedništvu za operacije te u vojnom predstavništvu RH pri SHAPE-u.

Tijekom posjeta Kraljevini Belgiji general Lovrić susreo se u Bruxellesu s predsjedavajućim Vojnog odbora Europske unije, generalom Hakanom Sirenom. Na sastanku se razgovaralo o integracijskim procesima i uključivanju Republike Hrvatske u rad Europske unije, poglavito u rad Vojnog odbora EU-a i podređenih radnih tijela. Također se razgovaralo o inicijativi Europske unije za ujedinjavanje i dijeljenje resursa (Pooling and Sharing) te mogućnosti uključivanja Republike Hrvatske u navedenu inicijativu, posebice iz perspektive cijele regije. Tijekom susreta razmijenjena su mišljenja i iskustva iz dosadašnje suradnje.

OJI

10. kongres o europskoj sigurnosti

Državni tajnik MORH-a Pjer Šimunović sudjelovao je na Desetom kongresu o europskoj sigurnosti i obrani koji je održan 8. i 9. studenog u Berlinu, a kojim prigodom je održao predavanje o iskustvima RH u procesu stabilizacije Afganistana.

Šimunović je naglasio nužnost osposobljavanja lokalnog stanovništva koje mora pridonijeti demokratskoj izgradnji institucija, kao i važnost doprinosa i vodeću ulogu koju RH ima u ustrojavanju Škole afganistanske vojne policije. Tijekom boravka u SR Njemačkoj državni tajnik Šimunović održao je sastanak s parlamentarnim državnim tajnikom u Ministarstvu obrane Savezne Republike Njemačke, Christianom Schmidtom.

OJI

Vesna PINTARIĆ

Prema ocjeni ocjenjivačkog suda hrvatski film istaknut je zbog uporabe posebne videotehnike te odlično strukturiranih kadrova kojima je na jedinstven način demonstriran raspon modernih vojnih sposobnosti. Ovo je već treću godinu zaredom da hrvatski vojni film osvaja neku nagradu festivala, no ove je godine riječ o najvećem uspjehu dosad, a nagrađen je posebnom nagradom ocjenjivačkog suda – Plaketom predsjednika Talijanskog parlamenta

Hrvatski film među tri najbolja na Međunarodnom festivalu vojno-dokumentarnog filma

Film "Hrvatska kopnena vojska" na ovogodišnjem 22. međunarodnom festivalu vojno-dokumentarnog filma "Eserciti e popoli" održanom od 7. do 13. rujna u talijanskom gradu Braccianu izabran je među tri najbolja filma festivala i nagrađen posebnom nagradom ocjenjivačkog suda – Plaketom predsjednika Talijanskog parlamenta. Prema ocjeni ocjenjivačkog suda hrvatski film istaknut je posebno i zbog uporabe posebne videotehnike te odlično strukturiranih kadrova kojima je na jedinstven način demonstriran raspon modernih vojnih sposobnosti. Ovo je već treću godinu zaredom da hrvatski vojni film osvaja neku nagradu festivala, no ove je godine riječ o najvećem uspjehu dosad.

Hrvatski film nagrađen je posebnom nagradom ocjenjivačkog suda – Plaketom predsjednika Talijanskog parlamenta

Na festivalu je sudjelovalo 17 zemalja iz cijelog svijeta, a u konkurenciji je bilo 50-ak filmova vojne tematike nominiranih u jedanaest različitih kategorija. Pobjednik festivala je švicarski film Flying Diamond: The PC-7 Team, a druga nagrada pripala je Pakistanu za film The glorious resolve – Tale of two soldiers. Treća nagrada kojom je nagrađen hrvatski film nas posebno veseli dijelom i zbog činjenice što je riječ o festivalu međunarodnog karaktera, a među natjecateljima su bile i zemlje s daleko dužom tradicijom i neusporedivo jačom video-

Dosad je Odjel HVG-a na spomenutom festivalu osvojio posebnu nagradu u kategoriji povijesti s filmom *Vojno-redarstvena operacija Oluja 2009. godine*, a godinu prije film *Hrvatske oružane snage* osvojio je prvu nagradu u kategoriji promidžbe.

-produkcijom koja raspolaže cijelim studijima i posebnim medijskim centrima te proračunom namijenjenim jedino za snimanje filmova u vojne svrhe. Nominirani petnaestominutni film o Hrvatskoj kopnenoj vojsci, koji je nastao u Odjelu hrvatskih vojnih glasila Službe za odnose s javnošću i informiranje MORH-a, rađen je u prigodi 20. obljetnice OSRH-a i ujedno njezine najveće grane, Hrvatske kopnene vojske, a prikazuje sve njezine specijalnosti i mogućnosti. ■

Nagradu je u ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Talijanskoj Republici primila Mirjana Matanić, prvi tajnik veleposlanstva.

Domađoj VLAHOVIĆ, snimio Josip KOPI

Nametnuli ste visoke standarde, osobito u suradnji s našim saveznicima. U potpunosti ste usvojili i primijenili koncept potpore zemlje domaćina, a u ISAF-u ste izgradili jak potporni element. U zemlji se vaša potpora ogleda u brojnim akcijama pomoći, kako Oružanim snagama tako i civilnom stanovništvu, kazao je državni tajnik Mate Raboteg postrojenim djelatnicima ZzP-a

9. godišnjica Zapovjedništva za potporu

U vojarni "Satnik Josip Zidar" u Velikoj Buni 15. studenog obilježena je 9. godišnjica Zapovjedništva za potporu. Uz djelatnike ZzP-a, na čelu sa zapovjednikom general-bojnikom Matom Ostovićem, obilježavanju su nazočili izaslanik ministra obrane državni tajnik Mate Raboteg, načelnik GS OSRH-a general-pukovnik Drago Lovrić, zapovjednik HKoV-a general-bojnik Dragutin Repinc, te drugi čelnici i zapovjednici ustrojbenih cjelina MORH-a i OSRH-a.

U prigodnom govoru tijekom središnjeg dijela proslave, državni tajnik Mate Raboteg rekao je da je logistička sastavnica svih modernih oružanih snaga bitna za dostizanje deklariranih vojnih sposobnosti, ali i više od toga, ona je odraz uredenosti i organiziranosti obrambenog sustava u cjelini. Državni tajnik Raboteg je istaknuo uspjehe logističkog sustava u Domovinskom ratu i procesu pristupanja RH NATO-u, kao i kompleksne zadaće koje ZzP obavlja danas. "Nametnuli ste visoke standarde, osobito u suradnji s našim saveznicima. U potpunosti ste usvojili i primijenili koncept potpore zemlje domaćina, a u ISAF-u ste izgradili jak potporni element. U zemlji se vaša potpora ogleda u brojnim akcijama pomoći, kako Oružanim snagama tako i civilnom stanovništvu", zaključio je

Tijekom središnjeg dijela proslave dodijeljene su nagrade i pohvale najistaknutijim djelatnicima ZzP-a

Raboteg pred postrojenim djelatnicima ZzP-a. General-pukovnik Drago Lovrić podsjetio je da ove godine obilježavamo 9. godišnjicu utemeljenja ZzP-a, ali i 20. godišnjicu funkcioniranja sustava logistike OSRH-a. Govoreći o ulozi ZzP-a u međunarodnim operacijama u kojima sudjeluje OSRH, general Lovrić je naglasio da su logističari dosad predstavljali hrvatske Oružane snage u najboljem svjetlu, a uvjeren je da će tako biti i ubuduće. Istaknuo je i da je pred Hrvatskom članstvo u Europskoj uniji koje će pred ZzP postaviti nove zadaće i prilagodbe, naročito u pitanjima sudjelovanja u Borbenim skupinama EU.

General-bojnik Mate Ostović istaknuo je da je Zapovjedništvo danas najveća logistička organizacija u OSRH, ne samo po brojniosti pripadnika nego i po ukupnim sposobnostima. Nabrojivši dio zadaća koje pokriva ZzP, rekao je da je Zapovjedništvo u 2011. godini uspjelo provesti sve planirane aktivnosti i zadaće. Svi uspjesi postrojbe ostvareni su ponajprije zahvaljujući njezinim djelatnicima, zaključio je general Ostović.

U sklopu obilježavanja 9. godišnjice ZzP-a, u jutarnjim je satima u vojarni "Satnik Josip Zidar" služena misa te su položeni vijenci ispred spomen-obilježja poginulim pripadnicima 153. brigade HV-a. Tijekom središnjeg dijela proslave dodijeljene su nagrade i pohvale najistaknutijim djelatnicima ZzP-a, a Orkestar OSRH-a izveo je kraći glazbeni program. ■

Članstvo u Europskoj uniji će pred ZzP postaviti nove zadaće i prilagodbe, naročito u pitanjima sudjelovanja u Borbenim skupinama EU

Lana KUNIĆ, foto NATO

Zahvala Gruziji na doprinosu u Afganistanu

Glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen prošloga je tjedna boravio u Gruziji, a tijekom posjeta toj zemlji zahvalio je na njezinu doprinosu u predanosti euroatlantskoj sigurnosti i operacijama Saveza kao što je ona u Afganistanu. Prvi čovjek Saveza pozvao je vlasti te zemlje da počnu intenzivnije raditi na vojnim i političkim reformama.

“Nove reforme bit će jamstvo za integraciju”, rekao je novinarima Rasmussen te istaknuo i da je svrha njegova posjeta - procijeniti postignuti napredak. Godine 2008., čelnici NATO-a okupljeni u Bukureštu ocijenili su da Gruzija, poput Ukrajine, može u dogleđno vrijeme pristupiti Savezu. “Od samita

u Bukureštu, Gruzija se približila NATO-u, no preostalo joj je još posla”, poručio je Rasmussen. Tijekom posjeta nazočio je ceremoniji na kojoj su bili i gruzijski vojnici koji su se vratili iz Afganistana. Rasmussen se i njima obratio te im je kazao da je njihova služba u toj zemlji iznimno važna te da je suradnja s kolegama iz Saveza dobra priprema za članstvo u NATO-u.

U sklopu posjeta glavni je tajnik održao i predavanje na Tbilisi State University, gdje je istaknuo da Gruzija i Savez dijele

zajedničke vrijednosti, kulturu i povijest. “Veselim se vidjeti Gruziju u NATO-u i to onoga trenutka kada u potpunosti bude u stanju zadovoljiti obveze i odgovornosti članstva. Gruzija je već učinila impresivan start i na dobrom je putu. Na vama je da se sada usredotočite na nastavak reforme jer je to jedini pravi put ka članstvu u NATO”, kazao je glavni tajnik. Obraćajući se studentima kazao je da je uvjeren da upravo među njima sjede novi lideri te zemlje. U svom se govoru osvrnuo na prošlost, a koja dokazuje da pripadaju Europi te se dotaknuo i Revolucije ruža koja je u toj zemlji dokazala jaku afirmaciju prava tog naroda da biraju vlastite vođe

i svoju budućnost. Napomenuo je da je Gruzija dala znatan doprinos u operacijama Saveza ističući da gotovo tisuću vojnika raspoređenih u Afganistanu ondje obavljaju sjajan posao. Govoreći o budućnosti te zemlje Rasmussen je kazao da, iako je ta zemlja učinila znatan napredak, njihovo putovanje još

nije dovršeno, jer proces izgradnje istinske demokracije i zaštite slobode nikada nije gotov. Glavni je tajnik podsjetio i na nadolazeće parlamentarne i predsjedničke izbore koji će se u toj zemlji održati iduće godine, rekavši da svi kandidati moraju imati jednake uvjete te da svatko tko želi sudjelovati, može to učiniti - slobodno i pošteno. "Prava demokracija nije samo glasačka kutija, već nešto mnogo više kao što je sloboda izražavanja, tolerancija te puna neovisnost medija i pravosuđa", rekao je glavni tajnik. Podsjetio je i da su vrata NATO-a uvijek otvorena za sve europske zemlje koje mogu pridonijeti sigurnosti sjevernoatlantskog područja.

Glavni tajnik NATO-a na sastanku s predsjednikom Obamom

Američki predsjednik Barack Obama prošloga je tjedna održao sastanak s glavnim tajnikom NATO-a Andersom Foghom Rasmussenom. Iako pojediniosti njihova razgovora nisu objavljene, sastanak se održao da bi se još jednom istaknula važnost SAD-a u sklopu međunarodne koalicije koja je srušila režim Moamera Gadafiga u Libiji.

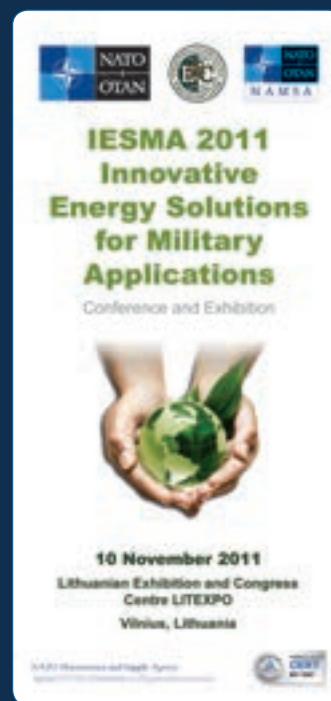
Kako je istaknuo glasnogovornik Bijele kuće Jay Carney, NATO je završio važnu zadaću u Libiji, za koju Bijela kuća drži da je uspješno vođena. Inače, američkog su predsjednika kritizirali republikanci koji su ga optužili da je vodstvo operacija u Libiji prepustio Francuskoj i Velikoj Britaniji, no te su kritike odbacili savjetnici Bijele kuće te pritom podsjetili da su

se republikanci na početku akcije protivili toj intervenciji. Isto tako, američki veleposlanik pri NATO-u Ivo Daalder kazao je prošloga tjedna da je strategija američkog predsjednika omogućila saveznicima da se ponašaju kao saveznici. Napomenuo je i da svjedočimo novom NATO-u, tj. savezu u kojemu je američko vodstvo prijeko potrebno i koji je nezamisliv bez američke vojske, ali u kojemu Amerika ne mora sve raditi.

"Nijedna zemlja u svijetu ne može učiniti ono što može Amerika, osobito kada je riječ o zadaćama kao što su dopuna goriva u zraku, elektroničko ometanje i precizno ciljanje", rekao je Daalder.

NATO-ova konferencija okupila 200 energetskih stručnjaka

Više od 200 energetskih stručnjaka iz NATO-a, zemalja partnera i privatnog sektora okupili su se prošloga tjedna u litavskom glavnom gradu Vilnius u svrhu razgovora o tehnologijama koje bi mogle biti djelotvorne, kako bi vojska bila manje ovisna o fosilnim gorivom. Konferencija "Inovativna rješenja u energetici za vojne primjene" bila je usredotočena na mjere za povećanje djelotvornosti i poboljšanje sigurnosti budućih vojnih misija. "Polako, ali sigurno, nove tehnologije omogućit će nam da promijenimo način na koji planiramo naše misije, nabavu opreme te provođenje kampanje", rekao je veleposlanik Gábor Iklódy, pomoćnik glavnog tajnika NATO-a za nove sigurnosne izazove. Osvrnuo se na solarne tehnologije, kao i biogoriva koja bi se trebala rabiti u vojnim vozilima. Napomenuo je da se ne ulaže u uštedu energije i ekološki prihvatljivih tehnologija jer su one politički korektne, već se u njih ulaže jer imaju smisla i ključ su uspjeha u vojnim misijama.

Znate li ...

da su talibani napustili Kabul prije točno 10 godina, u jeku operacije Trajna sloboda (Operation Enduring Freedom).

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

PRVI SAMOSTALNI LET

“Prvi samostalni let poseban je događaj i doživljaj koji svi mi piloti nosimo u sjećanju. Iako je ovo tek prvi korak i početak u obučnom procesu, samostalni let je pokazatelj da ste na dobrom putu svog daljnjeg školovanja i razvijanja uspješne letačke karijere”, kazao je mladim pilotima brigadir Kovač. Tom im je prigodom došla čestitati i posebna gošća iznenađenja, naša vrhunska sportašica Blanka Vlašić koja će u povjesnici baze ostati zabilježena kao kuma ovog naraštaja pilota

Posebna gošća Blanka Vlašić bila je kuma prvog naraštaja pilota te im je uručila priznanja

U 93. zrakoplovnoj bazi Zemunik 10. studenog održana je promocija prvih samostalnih letova devet učenika letača na avionu Pilatus PC-9M i helikopteru Bell 206B. Tom im je prigodom došla čestitati posebna gošća iznenađenja, naša vrhunska sportašica Blanka Vlašić koja će u povjesnici baze ostati zabilježena kao kuma ovog naraštaja pilota. Obilježavanjem prvih samostalnih letova na ovakav način ponovno je oživljena tra-

dicija koja se, po uzoru na mnoge vojske svijeta, godinama njegovala u 93. zb.

“Poziv za kumstvo prihvatila sam sa zadovoljstvom. Čast mi je što sam kuma ovog naraštaja i kumstvo shvaćam ozbiljno,” kazala je Blanka te dodala kako se nada da će se malo bolje upoznati s avionima. Dojmovi su joj odlični, a i sama bi voljela naučiti letjeti. Na pistu gdje su bili postrojeni piloti i njihovi nastavnici letenja dovezena je u ZLIN-u 242 L. Učenicima letačima poželjela je mnogo uspjeha i sreće u njihovoj pilotskoj karijeri, uručila im priznanja te obišla pilotske prostorije u Eskadrili aviona. Piloti su joj zahvali na svoj način - akrobatskim preletom Pilatusom PC 9.

Od danas najzahtjevniji element akrogrupe “Kрила Oluje” HRZ-a i PZO-a Zvono u formaciji koji jedino oni izvode u svijetu nosi Blankino ime. Za kumu Blanka nije pozvana slučajno. Zajedničko i njoj i pilotima jest želja za uspjehom u svladavanju novih visina, osvajanju novih prostora.

Na prvom samostalnom letu učenicima letačima čestitao je i zapovjednik 93. zb brigadir Miroslav Kovač. “Prvi samostalni let poseban

Među učenicima letačima prvi samostalni let na Pilatusu PC 9 izvelo je njih četvorica, dok je na helikopteru Bell 206 B uz četvoricu učenika letača HRZ-a i PZO-a prvi samostalni let izveo i Dražen Matijević, pripadnik OS Bosne i Hercegovine koji se u 93. zb Zemunik školuje za pilota helikoptera

je događaj i doživljaj koji svi mi piloti nosimo u sjećanju. Iako je ovo tek prvi korak i početak u obučnom procesu, samostalni je let pokazatelj da ste na dobrom putu svog daljnjeg školovanja i razvijanja uspješne letačke karijere“, kazao je brigadir Kovač te zaključio da je postati hrvatski vojni pilot izazovna i časna zadaća. Zahvalio je tehničarima i nastavnicima letenja koji su itekako zaslužni za uspješan prvi samostalni let budućih pilota HRZ-a i PZO-a

Među učenicima letačima prvi samostalni let na Pilatusu PC 9 izvelo je njih četvorica, dok je na helikopteru Bell 206 B uz četvoricu učenika letača HRZ-a i PZO-a prvi samostalni let izveo i Dražen Matijević, pripadnik OS Bosne i Hercegovine koji se u 93. zb Zemunik školuje za pilota helikoptera. ■

Od danas najzahtjevniji element akrogrupe "Kri-la Oluje" HRZ-a i PZO-a *Zvono* u formaciji koji jedino oni izvode u svijetu nosi Blankino ime

Iskustva s prvog samostalnog leta, ali i s ove jedinstvene promocije koja ih je ne samo oduševila nego i iznenadila, jer je identitet kume njihova naraštaja uspio ostati tajna do samog kraja, s nama su podijelili buduću piloti, Marko Novković koji se obučava za pilota aviona te Ivan Burčul i Karlo Kolšek koji su na obuci za pilote helikoptera.

Marko Novković kaže da je prvi samostalni let poseban doživljaj. "To se ne može opisati, nego se jednostavno

mora doživjeti. Školovanje jest naporno, ali nas želja za letenjem tjera naprijed. Težimo perfekcionizmu, želimo biti što bolji. Sad imamo i kumu i nadam se da će jednom s nama letjeti“, zaključio je Marko.

Ivanu Burčulu nastavnica letenja bila je pilotkinja HRZ-a i PZO-a poručnica Antonija Mutabžija. "Prvi let s nastavnicom bio je odličan. Ona je izvrstan letač. Letjeti na Bellu poseban je osjećaj. Nakon ovog očekujem preobuku za helikopter Mi-8." Iznenaden je što im je kuma Blanka: "Nisam

znao tko će biti kuma. Ovo je doista bilo ugodno iznenađenje. Osmijeh na licu je ono što čovjeku treba, a to naša kuma ima."

Karlo Kolšek prvi samostalni let odradio je dva dana prije promocije. Laširao je prvi. "Bilo je to posebno iskustvo. Početak obuke bio je na avionu tako da već imam to iskustvo, no let na helikopteru je nešto sasvim drugo. Sve smo svladali i uspješno laširali i doista se nadam da nas čeka duga i uspješna karijera“, kazao nam je Karlo.

Pokaznom vježbom inženjerskih i logističkih aktivnosti te vožnjom vojnih vozila u terenskim uvjetima i kroz zapreke na vježbalištu "Glavica" završila je međunarodna vojna vježba IEL MILU 2011 u kojoj je uz 50-ak pripadnika Zapovjedništva za potporu sudjelovalo 20-ak pripadnika OS Rumunjske i Bugarske te predstavnik Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske kao zemlje mentora vježbe

Međunarodna logistička i inženjerska

U organizaciji Zapovjedništva za potporu (ZzP) u vojarni "Požega" i na požeškom Cestovnom vježbalištu "Glavica" od 6. do 12. studenog održana je međunarodna vojna vježba zapovjednog mjesta stožera satnije - IEL MILU 2011. (Multinational Integrated Logistic Unit on Infrastructure Engineering For Logistics – Multinacionalna integrirana logistička postrojba, Infrastrukturna inženjerija za logistiku). U vježbi je, uz 14 pripadnika OS-a Republike Rumunjske koja je bila vodeća zemlja, sudjelovalo i 11 pripadnika OS Republike Hrvatske, šest pripadnika OS Republike Bugarske te predstavnik zemlje mentora, Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Međunarodna vježba IEL MILU 2011, u kojoj hrvatska strana sudjeluje s Vodom za horizontalne konstrukcije iz ZzP-a, provedena je u tri faze. Središnjem dijelu, provedbi vježbe prema planiranom scenariju, prethodila je pripremna faza u kojoj su sudionici upoznati s planom vježbe, postupcima i radom u multinacionalnom okruženju. U trećoj, završnoj i najatraktivnijoj fazi vježbe

koja je održana 11. studenog, prikazane su sposobnosti Voda za horizontalne konstrukcije, a potom je vožnjom vojnim vozilima predstavljen poligon terenske vožnje koji je na Cestovnom vježbalištu "Glavica" izgradio Vod za horizontalne konstrukcije.

IEL MILU uspostavljen je 7. studenog 2007. godine u Bruxelessu, kada su Memorandum o razumijevanju potpisali predstavnici Rumunjske, Bugarske, Gruzije i Hrvatske. U skladu s tim sporazumom, zemlje su pristupile formiranju i uvježbavanju sposobnosti zajedničke postrojbe veličine ojačane satnije, a zadaća te postrojbe je osiguranje inženjerske potpore za logistiku u području operacija u kojima sudjeluje NATO.

U skladu s važećim standardima ocjenjivanja spremnosti, NATO-ovo je zapovjedništvo 2009. godine provelo evaluaciju, a 2010. certifikaciju postrojbe, čime je ona dobila status "sprema za misiju". Ovogodišnja vježba IEL MILU nije ocjenjivana, a svrha joj je bila održavanje dostignutih sposobnosti i interoperabilnosti.

Zahvaljujući dosadašnjem uspješnom radu i postignutim rezultatima, Multinacionalna integrirana logistička postrojba je od ocjenjivača NATO-a već dobila status "sprema za misiju", a zadaće koje je u budućnosti očekuju su zahtjevne i brojne. One obuhvaćaju izgradnju, popravak, održavanje i zbrinjavanje infrastrukture te postrojenja u potpori logističkim sastavnicama, odnosno izgradnju kampova i poljskih skladišta, sanacije ili gradnju putova kao i sve druge slične zadaće koje u području operacija mogu biti potrebne.

Ističući zadovoljstvo zbog uspješnosti održane vježbe, zapovjednik ZzP-a general - bojnik Mate Ostović naglasio je da je IEL MILU jedan od mnogobrojnih projekata koji se razvijaju unutar NATO-a, čija je svrha da više NATO ili PzM zemalja zajednički grade svoje vojne sposobnosti. "Republika Hrvatska, kao NATO članica, ima obvezu sudjelovanja u NATO-ovim operacijama, a ova vježba je izvrstan primjer suradnje više zemalja unutar NATO-a i njihove zajedničke, uspješne izgradnje sposobnosti oružanih snaga", rekao je general Ostović.

Prikaz mogućnosti za buduće zadaće: izgradnja, popravak, održavanje i zbrinjavanje infrastrukture te postrojenja u potpori logističkim sastavnicama

Cestovno vježbalište "Glavica" nalazi se na sjeverozapadnoj strani grada Požege i prostire se na površini od 68,5 hektara. Vježbalište raspolaže s 11 600 metara izgrađenih cesta, 55 raznih tipova raskrižja, brojnim prilagođenim prostorima na kojima se mogu uvježbavati gradska vožnja, međugradsko prometovanje, vožnja

kroz šumu, sigurna vožnja, terenska vožnja i sl. Ovaj poligon je jedinstven u OSRH i namjenski je izgrađen za potrebe obuke i osposobljavanja vojnih vozača.

U skladu s potrebama OSRH, na Cestovnom vježbalištu "Glavica" kontinuirano se provodi čitav niz obučnih sadržaja: osposobljavanje vojnih osoba

za vozače C1, C1+E, C i C+E kategorije; program sigurne i terenske vožnje; obuka za vozače višenamjenskih vozila velike pokretljivosti HMMWV M1151 (Hameri); obuka za vozače lakog oklopnog višenamjenskog vozila IVECO M65E19WM; obuka logističkog osoblja u terenskim uvjetima; vježbe organizacije i pratnje konvoja i td.

njerijska vježba IEL MILU 2011

Završni dio vježbe IEL MILU na poligonu terenske vožnje

Hrvatska sastavnica IEL MILU-a, Vod za horizontalne konstrukcije ZzP-a, izgradio je poligon terenske vožnje na Cestovnom vježbalištu "Glavica", pa je tako završni dio vježbe IEL MILU 2011, koji je održan 11. studenog, bio prilika za predstavljanje ovog dijela vježbališta, ali i za demonstriranje vrhunske uvježbanosti naših instruktora-vozača vojnih vozila. U vježbi na poligonu terenske vožnje sudjelovalo je sedam vojnih vozila: LOV IVECO, TAM 150, Torepedo 130, IVECO transportni kamion te tri vozila HMMWV (Hameri).

Poligon terenske vožnje nalazi se u središnjem dijelu Cestovnog vježbališta "Glavica", ukupne je duljine 2500 metara i sastoji se od 16 radnih točaka koje, kako nam je objasnio

satnik Boris Galić, časnik za izobrazbu i doktrinu prometne službe ZzP-a, simuliraju najsloženije terenske uvjete. U stvarnosti, riječ je o vijugavoj šljunčanoj cesti na kojoj se, jedna za drugom, redaju najrazličitije, i na prvi pogled, nesavladive zapreke. Tako se primjerice golem IVECO transportni kamion trebao uspeti uz gotovo okomitu strminu, a teški Hamer prijeći preko niza betonskih stupova... "Može on to", mirno kaže satnik Galić, pa se spretno moćnim Hamerom uspinje na prvi stup i usput objašnjava: "Naš poligon terenske vožnje omogućava da se vozači koji se spremaju u misije, ovdje pripreme na sve što ih ondje očekuje. To je svrha ovog poligona, i zbog toga je jedinstven u OSRH".

Nacionalni koordinator vježbe IEL MILU, bojničnik Vladimir Požgajčić iz ZzP-a zaključio je da je vježbovna suradnja vojnika iz triju zemalja potvrdila visoku razinu interoperabilnosti te da je, u odnosu na prošlogodišnju vježbu koja je održana u Rumunjskoj, ostvareno vidljivo poboljšanje u radu stožera. ■

Demonstracija terenske vožnje na Cestovnom vježbalištu "Glavica"

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

Svjedočanstva o tragičnim ispričanim, a

Sjećanje na Domovinski rat - Bitka za Vukovar, prikaz logora Stajićevo i Begejci, Pješačko naoružanje ručne izrade korišteno u Domovinskom ratu, izložba posvećena Samostalnom zrakoplovnom vodu Osijek, novinski napisi o Vukovaru... neki su od izložbenih postava u bogatom fundusu Memorijalnog centra Domovinskog rata koje ćemo predstaviti u nekoliko sljedećih brojeva Hrvatskog vojnika

“18. 11. 1991., Vukovar, Tvornica Borovo; na sve strane gori, branitelji su se sa svojih položaja iz okolnih ulica povukli i zajedno s civilima sklonili u Tvornicu.

Opkoljeni smo sa svih strana. JNA je pozivala na predaju, obećavajući kako se nikomu ništa neće dogoditi jer je tu vojska koja svakome garantira sigurnost ako ostane u Vukovaru, a da oni koji to ne žele, mogu otići. Sljedeći dan, 19. 11. 1991. godine, nas se 300 branitelja predalo s oružjem u krugu Tvornice. S nama je bilo i nekoliko tisuća civila. Kada su ljude stjerali u gomilu, započelo je odvajanje.

Utrpali su nas u autobuse i u koloni smo krenuli prema Srbiji. Kasnije sam saznao da sam kod Zrenjanina, u logoru Stajićevo...” početak je to pisma u kojem vukovarski branitelj Milan Turkalj iznosi svoja sjećanja o paklu koji je preživio od okupacije Vukovara 18. studenoga pa do puštanja na slobodu 14. kolovoza 1992. u razmjeni zarobljenika kod Nemetina.

Svjedoci vremena stradanja i patnje

Njegova sjećanja kao i brojni drugi dokumenti, fotografije, pisma, popisi poginulih i nestalih branitelja, naoružanje, stare

vojničke čizme i odore, vojne karte... izloženi su u Memorijalnom centru Domovinskog rata u Vukovaru. Svjedoče o vremenu stradanja i patnje, tragičnim ispričanim, ali i neispričanim ljudskim sudbinama ... Svjedoče o pretrpljenim strahovima, neizvjesnosti, nadljudskoj želji da se pobijedi neprijatelja i osigura sretna budućnost naraštajima koji dolaze. Bude osjećaj poštovanja prema svim hrvatskim braniteljima, žrtvama koje su dane za slobodnu Hrvatsku. Memorijalni centar koji je smješten u vojarni “204. brigade Hrvatske vojske u Vukovaru” godišnje posjeti više od 25 000 ljudi. Najviše ih dolazi upravo u studenome, mjesecu okupacije grada heroja. Dolaze djeca osnovnih i srednjih škola, vojnici naše i stranih vojski, u skupinama i pojedinačno kao i drugi domaći i strani posjetitelji. Centar je i zamišljen da se svima, a posebno mladima pruži mogućnost da na jednom mjestu dožive Domovinski rat, ali i da sjećanje i uspomene na dane stvaranja hrvatske države i žrtve koje su za to podnesene ne padnu u zaborav.

Sjećanje na Domovinski rat - Bitka za Vukovar, prikaz logora Stajićevo i Begejci, Pješačko naoružanje ručne izrade korišteno u Domovinskom ratu, izložba posvećena Samostalnom zrako-

li i neispričanim ljudskim sudbinama

plovnom vodu Osijek, novinski napisi o Vukovaru... neki su od izložbenih postava u bogatom fundusu Memorijalnog centra Domovinskog rata koje ćemo predstaviti u nekoliko sljedećih brojeva Hrvatskog vojnika. Memorijalni centar nije završena priča. Još uvijek se radi na rekonstrukciji pojedinih objekata kao i obogaćivanju njegova fundusa novim izložbenim postavima. Sve to s jednim ciljem - da se ne zaboravi. ■

Eksponati izloženi u Memorijalnom centru, kao i svjedočenje vukovarskog branitelja Milana Turkalja najviše svjedoče o teškom putu do tako željene slobode, koju je Milan nakon svih patnji ipak dočeka:

"...Nakon Stajčičeva, Novoga Sada i Sremske Kamenice, moj se pakao nastavlja u logoru Begejci. Bio sam smješten u stacionaru zajedno s petnaestak osoba, među kojima je bio i Ante Kardum, koji mi je pomogao korom drveta učvrstiti i zamotati ruku pa mi je to služilo kao gips. Tu su bili i gospođa Branka Šeremet, njezina majka, otac Blage Zadre i još neki stariji ljudi..."

"...Na Badnjak 1991. godine prebacili su me u Sremsku Mitrovicu u zatvor. Tu me je i prvi put, negdje poslije Nove Godine, Međunarodni Crveni križ upisao, pa je bilo puno lakše jer sam sada bio u evidenciji i poslao sam prvu poruku svojim roditeljima i sestri. Do tada je moja obitelj mislila da sam ubijen..."

A onda je došao taj dan, 14. kolovoza 1992. godine. Moj drugi rođendan, jer izdržati višemjesečnu torturu srpskih logora i opet se naći na slobodi doista je ponovno rođenje. Bilo je neopisivo teških trenutaka, no nisam se predao, dočeka sam taj trenutak povratka. Bila je to posljednja razmjena kod Nemetina, koja je do zadnjeg trenutka bila neizvjesna. Srećom, sve je dobro završilo. Razmijenjeni smo svi za sve negdje oko 19.00 sati. Izlazimo iz autobusa, pognutih glava, zgrčeni, s rukama na leđima i prelazimo našima. Neopisiva radost miješala se s nevjericom u očima. Dodir ruke, poznato lice prijatelja u mnoštvu, topla riječ... pa mi smo slobodni!"

Kleknuo sam, poljubio hrvatsku zemlju, ustao, dignuo ruke i krenuo u slobodu.

Susret ratnih izvjestitelja

Snimio T. BRANDT

U Vukovaru je 12. studenog, u sklopu Dana sjećanja na žrtvu ovog herojskog grada, obilježena 20. godišnjica ratnog izvještavanja i 2. susret ratnih izvjestitelja HRT-a. Tom je prigodom izaslanstvo ratnih izvjestitelja na Memorijalnom groblju u Vukovaru odalo počast svim poginulim kolegama kao i svim poginulim hrvatskim braniteljima, a potom je u spomen-kući Lavoslava Ružičke održan prigodni skup koji su uveličali predsjednica Vlade Jadranka Kosor, potpredsjednik Vlade Petar Cobanković, ministri Tomislav Ivić, Jasen Mesić i Radovan Fuchs, predsjednik Uprave HRT-a Josip Popovac te brojni izvjestitelji i snimatelji koji su tijekom ratnih godina izvještavali s hrvatskih bojišnica. Tijekom skupa prikazan je kratki film o ratnim zbivanjima 1991. te sjećanja ratnih izvjestitelja, a svi su govornici istaknuli da je izvjestiteljima i snimateljima koji su tijekom Domovinskog rata profesionalno odrađivali svoj posao, istina o onome što se događalo bio jedini i najvažniji motiv zbog kojeg su se izlagali pogibiji. Tom prigodom premijerka Kosor je pozvala novinare da ne prestaju i dalje pisati i govoriti o hrvatskoj povijesti.

V. P.

Obilježena 20. godišnjica pogibije pripadnika voda Vojne policije

Izaslanstvo Hrvatske ratne mornarice 12. studenog polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća odalo je počast hrvatskim braniteljima poginulima u obrani Dubrovnika na brdu Srđ iznad grada. Obitelji poginulih, predstavnici udruga proizišlih iz Domovinskog rata, predstavnici gradske i županijske vlasti, Policijske uprave Dubrovačko-neretvanske županije te izaslanstvo HRM-a obišli su mjesta na kojima su postavljene spomen-ploče s uklesanim imenima poginulih branitelja kao podsjetnik na njihovu žrtvu.

Potkraj listopada 1991. stanje na bojišnici obrane Dubrovnika bilo je vrlo nepovoljno. U studenom, kada se neprijatelj preko

područja Bosanke pokušao probiti do tvrđave Imperijal na brdu Srđ, u žestokim borbama poginuli su zapovjednik voda Vojne policije 73. bojne VP-a Siniša Tkalec i vojni policajci Zdenko Baričević, Tomislav Bender i Ivan Rajić.

O.JI

Proslava Dana vojne kapelanije Sv. Nikole Tavelića u vojarni "Croatia"

Svečanom misom uz koncelebriranje vojnih i policijskih kapelana zagrebačkog dekanata, koju je predslavio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, proslavljen je 14. studenog Dan vojne kapelanije "Sv. Nikola Tavelić" Središnjice EI u vojarni "Croatia" u Zagrebu. Prije početka misnog slavlja nazočne je pozdravio zapovjednik SEI-a pukovnik Miro Zeljko.

Snimio J. KOPR

U homiliji biskup je posebnu pozornost stavio na odvažnost koja je resila svetog Nikolu Tavelića koji se nije pokolebao ni pred smrtnom prijetnjom čija se hrabrost na neki način artikulirala tijekom Domovinskog rata u Hrvatskoj. Na koncu je mons. Jezerinac poručio svim nazočnim kako treba ustrajati u vježbanju u dobru kao što naši vojnici svakodnevno treniraju vojne vještine "jer nije cilj vojnika ubijanje i rat nego zaštita i mir". Povod slavlju je također činjenica što je trenutačni vojni kapelan SEI-a Željko Savić prvi svećenik u povijesti Vojnog ordinarijata koji je zaređeni svećenik vojne biskupije.

M. Č.

Blagdan zaštitnika vojne kapelanije Bojne za specijalna djelovanja

U vojarni Bojne za specijalna djelovanja "Drgomalj" u Delnicama 11. studenog proslavljen je blagdan Svetog Martina Tourskog, zaštitnika vojne kapelanije i spomendan na 74 poginula pripadnika specijalnih postrojbi Ministarstva obrane, GS OSRH-a i 1. HG zdruza.

Obilježavanju blagdana nazočili su vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, roditelji, obitelji poginulih branitelja, rodbina, predstavnici udruga proizišlih iz Domovinskog rata, svećenici karlovačkog dekanata, načelnik PU Primorsko-goranske županije te umirovljeni pripadnici Bojne.

Miso slavljive u crkvi sv. Ivana Krstitelja u Delnicama predvodio je mons. Juraj Jezerinac u koncelebraciji sa svećenicima karlovačkog dekanata i domaćinom mons. Stankom Kovačićem.

Nakon toga su kod spomen-križa u vojarni "Drgomalj" položeni vijenci i zapaljene svijeće za 74 poginula pripadnika specijalnih postrojbi.

U obraćanju zapovjednik Bojne za specijalna djelovanja pukovnik Dražen Ressler između ostalog je istaknuo: "Svi mi skupa svjesni smo da se hrvatska država nije mogla ostvariti bez žrtava. Pristupajući dragovoljno u redove Zbora narodne garde vaši sinovi, očevi, muževi i braća, nijednog trenutka nisu dvojili kada je s puškom u ruci trebalo stati na branik domovine i obraniti rodnu grudu od neprijatelja. Oni su iskazali svoju odlučnost da brane Hrvatsku od neprijatelja. Svima vama koji ste izgubili svoje najmilije, teško je naći riječ utjehe i žaljenja za izgubljenima. Mi razumijemo vašu bol i tugu te je dijelimo s vama i obećavamo da ih nikada nećemo prepustiti zaboravu".

O.JI

Posjet Zagrebačkoj džamiji

U sklopu preduputne obuke za sudjelovanje u misiji ISAF u Afganistanu pripadnici POMLOT 19. HRVCON-a, ANA MP SCHOOL i NOS VP-a posjetili su 9. studenog Zagrebačku džamiju.

Predavač i domaćin susreta bio je Aziz ef. Hasanović koji je održao predavanje o trenutačnoj situaciji u Afganistanu. Posebno se osvrnuo na utjecaj susjednih država na sunitsku većinu iz Pakistana i Šijitsku manjinu iz Irana te na specifičnosti Afganistanaca kao prvenstveno plemenskog mentaliteta. Drugi dio predavanja održan je u molitvenom dijelu džamije gdje su

predstavljena pravila ponašanja prigodom ulaska u džamiju i sakralni dijelovi. Posebno je bilo riječi o temeljnim pojmovima u islamu uz navođenje konkretnih oblika ponašanja u susretu s lokalnim stanovništvom.

M. Č.

Predavanja u vojarni "Požega"

U vojarni "Požega" 8. studenog održano je predavanje za pripadnike sastavnice 19. HRVCON-a (NEP, G OMLT) za sudjelovanje u misiji ISAF u Afganistanu. Već tradicionalno glavni predavač je

bio Aziz ef. Hasanović, pomoćnik muftije u Hrvatskoj. U uvodnom dijelu predavanja naglašeno je da je izgradnja povjerenja i kolegijalnosti s domicilnim stanovništvom i suradnicima najbolja prevencija i zaštita za svakog sudionika misije. Tijekom predavanja obrađeno je niz tema u kojima je najviše riječi bilo o uzrocima nestabilnosti u Afganistanu, plemenskom mentalitetu i tradiciji afganistanskog naroda te temeljima islamske vjere uz konkretne savjete o ponašanju u različitim situacijama. Efendija Hasanović posebno je istaknuo da ovakav modul obuke i suradnje s vjerskim zajednicama pokazuje iznimno dobro rezultate te je prepoznat i na međunarodnoj razini.

Tijekom predavanja nazočio je obišao i pozdravio načelnik Uprave za operativne poslove i obuku general-bojnik Jozo Miličević te je zahvalio sudionicima predavanja istaknuvši potporu ovakvom pristupu u pripremama za mirovne misije. M.Č.

Inspeksijski posjet pripadnika OS Švicarske i Finske

Inspeksijski tim od tri pripadnika OS Švicarske i jednog pripadnika OS Finske 9. je studenog posjetio zapovjedništvo Gardijske oklopno-mehaničarske brigade u vojarni "Bosut" u Vinkovcima. Ovaj inspeksijski posjet proveden je na temelju "Bečkog dokumenta 99" koji je obvezujuć dokument za sve članice Forum za sigurnost i suradnju OESS-a (Organizacija za europsku sigurnost i suradnju). "Bečki dokument 99" jedan je od instrumenta nadzora naoružanja kojima se razvijaju i unapređuju mjere za izgradnju povjerenja i sigurnosti među zemljama članicama. Inspeksijski tim predvodio je švicarski brigadir Hanspeter Guler, a na čelu pratećeg tima Hrvatskog verifikacijskog središta MORH-a bio je brigadir Goran Klanac. Tijekom posjeta domaćin je bio zapovjednik brigade, brigadir Siniša Jurković. O.JI

Prva memorijalna utrka u spomen 17 poginulih pripadnika 129. brigade ZNG HV-a

U Draganičkim Mrzljakima kod kapelice Sv. Križa 6. studenog održana je "1. memorijalna utrka u spomen 17 poginulih pripadnika 129. brigade ZNG HV-a". Nazočne je pozdravio izaslanik Predsjednika RH general-bojnik Dragutin Repinc, zapovjednik Hrvatske kopnene vojske, ratni zapovjednik 129. brigade ZNG HV-a Zvonimir Županić te načelnik općine Draganić, ujedno i ratni zapovjednik 110. brigade ZNG HV-a Josip Tomačić.

Na stazi dužine 15 km nastupila su 32 natjecatelja i 3 natjecateljice iz OSRH-a, KA -TIM Karlovac, USP Grom, HČZ

110. ZNG, AK Žumberak, Braniteljska zadruga 4 rijeke, JVP Karlovac, Jastreb 99 iz Jastrebarskog, Prvi hrvatski redarstvenik, USP Alfa – Jastreb, J.EKST TEAM, Veteran iz Zagreba i Matrick - N. Mesto iz Slovenije. Organizator Memorijalne utrke pogibije 17-torice pripadnika u Draganičkim Mrzljakima bila je Udruga Zraka iz Draganića i Udruga pripadnika 129. brigade ZNG HV-a. O.JI

Rezultati muškarci:

Željko Franjo Letonija - OSRH - 53:50
Miroslav Kralj - OSRH - 55:24
Stanislav Kralj - Matrick N. Mesto - 57:55

Rezultati žene:

1. Mirjana Kolar - KA-tim Karlovac - 1:04,38
2. Nada Ozimec - KA-tim Karlovac - 1:18,36
3. Ana Kresojević - Veteran Zagreb - 1:20,02

Obuka "Snajpersko djelovanje u urbanom okruženju"

Instruktori Odjela Bojne za specijalna djelovanja su od 24. listopada do 10. studenog u vojarni "Drgomalj" Delnice, strelištu "Kovačevo" Grobnik i vojarni "Josip Jovičić" Udbina proveli obuku "Snajpersko djelovanje u urbanom okruženju".

Program obuke utemeljen je na doktrini obuke OSRH-a, te doktrini snaga za specijalne operacije drugih zemalja koje imaju iskustva u borbenim misijama, u urbanom okruženju, odnosno uporabi snajperskih timova - binoma. Svrha je obuke osvežiti postojeća znanja i vještine koje su stečene na temeljnoj snajperskoj obuci, te ih dograditi vještinama, radnjama i postupcima specifičnim za snajpersko djelovanje na malim i velikim udaljenostima urbanog okruženja.

U dvadesetodnevnoj obuci instruktori snajperizma iz sastava BSD-a su u suradnji s Eskadrilom helikoptera (tipa Bell-206B) 93. zb obučavali polaznike i proširivali znanja o unutarnjoj i terminalnoj balistici cilja, gađanju u uvjetima smanjene vidljivosti, gađanju pokretnih ciljeva, gađanju ciljeva iz helikoptera, odgovarajućem maskiranju, odabiru paljbenog položaja i sinkroniziranom gađanju. Obuka je drugostupanjska i provodi se u simuliranim uvjetima urbanog područja. Polaznici dolaze iz raznih postrojbi OSRH-a, i uglavnom je riječ o izvidnicima. Obuci mogu pristupiti pripadnici OSRH-a koji su uspješno završili temeljnu snajpersku obuku. O.JI

Godišnjica pogibije pripadnika 91. zb HRZ-a i PZO-a i policije u Puli

U Eskadrili borbenih aviona 91. zrakoplovne baze HRZ-a i PZO-a u Puli 10. je studenog održana komemoracija kojom je obilježena 20. godišnjica pogibije dvojice pripadnika HRZ-a i PZO-a te dvojice pripadnika specijalne postrojbe MUP-a. Na današnji dan 1991., kada je prostor Eskadrile i letjelišta u Puli preuzela Hrvatska vojska od tadašnje JNA, prilikom razminiranja baze od nagaznih mina poginula su četiri djelatnika - dvojica pripadnika zrakoplovne skupine HV-a bojnik Marijan Vinković i časnički namjesnik Dušan Bulešić, i dvojica pripadnika specijalne postrojbe MUP-a RH - Vicelj Marjanović i Stevo Grbić.

Komemoraciji su nazočili obitelji poginulih, izaslanstva Istarske županije, Grada Pule, Zračne luke Pula, PU istarske, predstavnici branitelja koji su sudjelovali u razminiranju prostora letjelišta, predstavnici Zapovjedništva 91. zb HRZ-a i PZO-a i bivši zapovjednici postrojbe.

U prigodnom govoru izaslanik načelnika GS OSRH-a, zapovjednik Eskadrile borbenih aviona 91. zb, bojnik Adrian Celija podsjetio je da su oni svojom nesebičnom žrtvom spasili živote mnogih drugih.

Molitvu za poginule predvodio je policijski kapelan u PU istarskoj Ivan Bulić, a nakon komemoracije, u spomen na poginule kod spomen-obilježja položeni su vijenci i zapaljene svijeće. O.JI

U doktore znanosti promovirano dvoje časnika OSRH

Sveučilište u Zagrebu je 6. studenog tijekom dviju svečanosti u Hrvatskom narodnom kazalištu promoviralo 369 novih doktora znanosti.

Rektor zagrebačkog Sveučilišta Aleksa Bjelečić istaknuo je zadovoljstvo gotovo 50-postotnim porastom broja promoviranih doktora znanosti u odnosu na prošlu godinu, koje je pozvao da pridonese ugledu Sveučilišta u sve nesmiljenijim uvjetima međunarodnog natjecanja. Iz OSRH-a promovirani su u doktore znanosti brigadir, dr.sc. Marinko Lozančić, čiji je naslov doktorskog rada "Geografski i geostrategijski položaj Hrvatske u posthladnoratovskoj Europi" iz znanstvenog područja društvenih znanosti i pukovnika, dr.sc. Davorka Perić s naslovom doktorskog rada "Kvaliteta života povezana s oralnim zdravljem u hrvatskih vojnika" iz znanstvenog područja biomedicina i zdravstvo. Inače, ove je godine promovirano 760 doktora znanosti na Sveučilištu u Zagrebu. O.JI

Riječ je o devet naslova koji su objavljeni tijekom 2010./2011. godine, a zajedničko im je što svaka ta knjiga u svom području otkriva, sistematizira ili dopunjuje činjenice o događajima iz razdoblja Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj. Time ova izdanja pridonose znanstveno-argumentiranom tumačenju povijesnih procesa i zbivanja na našim prostorima te, konačno, širenju i razumijevanju istine o Domovinskim ratu

PREDSTAVLJENO DEVET NASLOVA O DOGAĐAJIMA IZ DOMOVINSKOG RATA

Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata i Hrvatski institut za povijest – podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje iz Slavenskog Broda su 15. studenog u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu predstavili

storima te, konačno, širenju i razumijevanju istine o Domovinskim ratu.

Obraćajući se okupljenima u prepunoj dvorani velike čitaonice Hrvatskog državnog arhiva, ravnatelj Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra

nastaviti s tradicijom ovakve bogate izdavačke proizvodnje i vjerujemo da svaki ovako objavljen naslov olakšava napore onih koji će se ubuduće baviti istraživanjem povijesti Domovinskog rata.“, rekao je Ante Nazor. U predavljanju knjiga,

Predstavljena je fotomonografija Marija Reljanovića, “Hrvatski ratni plakat 1991.-1995.“, tiskana na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku te fotomonografija “To sam radio u ratu, sine“, autora Tonija Hojčika. U ediciji “Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – memoarsko gradivo“ predstavljena je opsežna memoarsko-dokumentarna knjiga “Na prvoj crti protiv smrti – Prilozi povijesti regije Gacke u Domovinskom ratu 1991.-1993.“, čiji je autor, pukovnik Davor Pietel, u vremenu od 1991. do 1993. godine bio zapovjednik 133. brigade; “Prilozi za povijest Rame u Domovinskom ratu 1990.-1995.“ koju su priredili Ante Beljo, Ivan Jakovljević i Ante Šimunović; “Storm“ u kojoj njezin autor, povjesničar dr. sc. Davor

Marijan kronološki i po zbornim područjima Hrvatske vojske daje kritički prikaz priprema i tijeka vojno-redarstvene operacije Oluja; zbornik radova “The Town Was The Target: The Hospital, The Nursing Home...“ autora Anice Marić i Ante Nazora. Predstavljene su također deveta i deseta knjiga iz edicije “Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – dokumenti“: “Dokumenti vojne provenijencije ‘Republike Srpske Krajine’ (srpanj-prosinac 1993.)“ te “Dokumenti institucija pobunjenih Srba u Republici Hrvatskoj (srpanj-prosinac 1993.). Među predstavljenim knjigama je i “Zapovjedni vrh JNA“, Savjeta za sukcesiju vojne imovine čiji je suizdavač Ministarstvo obrane Republike Hrvatske.

svoja novija izdanja. Riječ je o devet naslova koji su objavljeni tijekom 2010./2011. godine, a zajedničko im je što svaka ta knjiga u svom području otkriva, sistematizira ili dopunjuje činjenice o događajima iz razdoblja Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj. Time ova izdanja pridonose znanstveno-argumentiranom tumačenju povijesnih procesa i zbivanja na našim pro-

Domovinskog rata (HMDCDR) dr. sc. Ante Nazor istaknuo je da Domovinski rat, kao najvažnije razdoblje najnovije hrvatske povijesti, svakako zaslužuje pomno znanstveno istraživanje. “Ovo je peta godina u kojoj Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata predstavlja svoju godišnju izdavačku djelatnost. Namjera nam je i u budućnosti

ali i predavljanju djelatnosti Hrvatskog memorijalno--dokumentacijskog centra Domovinskog rata, uz Antu Nazora sudjelovali su doc. dr. sc. Željko Holjevac s Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, pomoćnik ravnatelja HMDCDR-a Mate Rupić, pukovnik Davor Peitel te Želimir Latković, predsjednik Savjeta za sukcesiju vojne imovine. ■

Vijesti,
aktualnosti,
zanimljivosti
iz policijskog rada
čitajte na:

Vedran ČILIĆ

Gripa (fr. gripper - ščepati) ili influenza akutna je virusna infekcija dišnoga sustava, koju uzrokuju virusi influence A, B i C. Virus gripe lako se prenose, najčešće kapljičnim putem, a mogu se prenijeti i neposredno

GRIPA

Gripa se u Europi javlja u zimskim mjesecima u obliku manjih ili većih epidemija. Epidemijskim oblikom pojavnosti gripa znatno utječe na ekonomske i socijalne prilike (odsutnost s posla, odgađanje planiranih aktivnosti - skupova) te "opterećuje" zdravstveni sustav.

U svijetu svake godine od gripe prosječno oboli više od pet milijuna osoba, a u Hrvatskoj od 50 000 do 100 000. U zemljama EU godišnje umre do 40 000 ljudi.

Etiologija

Gripa je uzrokovana virusima influence (RNA virusi iz porodice Orthomyxo-

viridae), koji se klasificiraju u tri tipa: A, B i C prema antigenim svojstvima vanjskog omotača virusa.

Virus gripe tip A ima najveći epidemijski potencijal. To je tip koji je uzrokovao sve dosadašnje pandemije. Tip B ima niži epidemijski potencijal, a gripa izazvana virusom tip C nije još sasvim istražena, međutim po svemu sudeći ima nizak epidemijski potencijal.

Podtipovi virusa gripe tip A označavaju se prema površinskim antigenima hemaglutininu (H) i neuraminidazi (N). Do sada je poznato 15 antigeno različitih hemaglutinina i 9 antigeno različitih neuraminidaza - H15N9.

Epidemije kod ljudi izazivaju virusi gripe tip A koji sadrže kombinacije 3 hemaglutinina (H1, H2 i H3) i 2 neuraminidaze (N1, N2) te se ovi podtipovi označavaju prema kombinaciji kao H1N1, H2N2 i H3N2.

Gripa se u umjerenom klimatskom pojasu javlja zimi sporadično, lokaliziranim grupiranjima (npr. vrtići, škole, vojni kolektivi, itd.) te u epidemijskom i pandemijskom obliku.

Gripa je kozmopolitska bolest s vrlo brzim širenjem i danas se još jedino ona od svih infekcija pojavljuje pandemijski.

Od travnja 2009. godine kada je prvi put identificiran antigeno novi virus gripe

(kod 32 umrlih gripa je laboratorijski potvrđena).

Gripa u Hrvatskoj 2010./2011.

Sezona gripa 2010./2011. u Hrvatskoj je počela u prosincu 2010. godine i trajala je do ožujka 2011. Svi identificirani virusi do veljače bili su pandemijski soj A/H1N1pnd, a tek potkraj sezone gripa su se javili sporadični slučajevi i manja grupiranja bolesti uzrokovane virusom gripa B.

U sezoni 2010./2011 bilo je prijavljeno 56 707 oboljelih od gripa, a umrlo je 28 osoba s laboratorijski dokazanom gripom.

Čovjek je glavni rezervoar uzročnika u prirodi za humane infekcije virusom gripa, međutim i drugi sisavci (npr. svinje) i ptice služe kao prirodni rezervoar virusa i vjerojatni su izvor novih humanih podtipova koji nastaju rekombinacijom.

Put prijenosa

Osnovni put prijenosa je kapljični, tj. virus koji se izlučuje kihanjem, kašljanjem i govorom ulazi kapljicama izravno

u nos ili usta osoba koje se nalaze blizu oboljele osobe.

Prijenos je također moguć izravnim kontaktom ako se kontaminiranim rukama dodiruju sluznice nosa, usta i oka i neizravnim kontaktom kada respiratorni sekret oboljelih dođe na ruke, maramice i posljedično na ostale površine.

Inkubacija, tj. vrijeme od zaražavanja do prvih znakova bolesti je u većini slučajeva jedan do tri dana.

Preboljenje gripa ostavlja trajan i solidan imunitet, ali samo za preboljeni tip virusa.

Stoga su pri pojavi novog podtipa virusa gripa podjednako osjetljive sve dobne skupine, uključujući i mladu, zdravu populaciju u vojnim kolektivima (dragovoljni ročnici, kadeti, pripadnici OSRH-a koji se upućuju u međunarodne vojne operacije i misije).

Klinička slika

Gripa najčešće nastupa naglo, a razlikuje se od uobičajenih virusnih infekcija dišnih puteva koje se javljaju zimi po

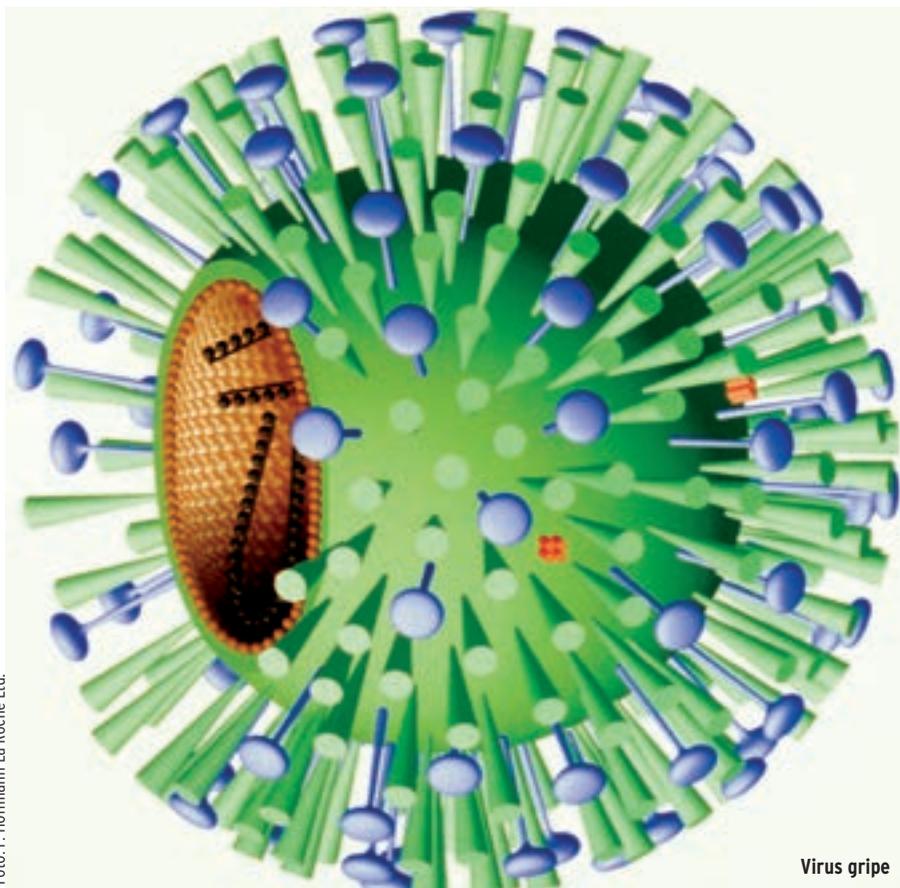
A(H1N1)2009 ili A/H1N1pnd (iako taj podtip, ali antigeno različit cirkulira svijetom od 1976. godine), u roku od nekoliko mjeseci pandemija je zahvatila cijeli svijet.

Gripa u Hrvatskoj 2009./2010.

U Hrvatskoj su se prvi slučajevi gripa otkrili u srpnju, a vrhunac epidemijskog vala bio je u studenome, nakon čega se pobol smanjivao sve do travnja 2010. godine kada su se javili posljednji slučajevi bolesti.

Prema podacima Službe za epidemiologiju HZJZ-a u sezoni 2009./2010. u Hrvatskoj je bilo prijavljeno 58 233 oboljelih, a 58 osoba je umrlo od gripa

Foto: F. Hoffmann-La Roche Ltd.

Virus gripa

Foto: USAF

Često pranje ruku vodom i sapunom jedna je od preventivnih mjera

tome što kod gripe prevladavaju opći simptomi: povišena tjelesna temperatura (> od 38° C), zimica, tresavica, glavobolja, bolovi u mišićima i zglobovima te opća slabost i nemoć, dok su respiratorni simptomi (kašalj, grlobolja, curenje i začepjenost nosa) manje izraženi.

Kod uobičajenog tijeka bolest traje sedam dana uz potpun oporavak oboljelog. Kod kompliciranih slučajeva javlja se primarna virusna upala pluća ili sekundarna bakterijska upala pluća te upala uha i sinusa.

Liječenje

Ako sumnjate da ste oboljeli od gripe, javite se svom liječniku obiteljske/opće

medicine, odnosno liječniku područne vojne ambulante koji će vam dati savjet i ako je potrebno dogovoriti dolazak u ambulantu.

Samo najteže slučajeve oboljenja i bolesnike kod kojih je došlo do komplikacija treba uputiti u bolnicu.

Potrebno je pridržavati se savjeta liječnika i pratiti upute mjerodavnih zdravstvenih institucija objavljene u medijima, pogotovo u vrijeme većih epidemija gripe ili kod pandemije.

Liječenje gripe zasniva se na primjeni simptomatskih mjera: odmor, ležanje u krevetu, snižavanje povišene tjelesne temperature primjenom lijekova - antipiretika, unos dovoljnih količina

tekućine - čajeva, prirodnih sokova s C vitaminom, jesti lako probavljivu hranu

Antivirusno liječenje je djelotvorno jedino ako se primijeni unutar prvih 48 sati od pojave simptoma bolesti, a primjenjuje se prije svega kod osoba s povišenim rizikom od razvoja komplikacija gripe. Primjenjuju se inhibitori neuraminidaze. Dostupni lijekovi u RH su Tamiflu u obliku tableta i Relenza preparat za inhalaciju.

Prevenција

S obzirom na karakter i specifičnost uloge Oružanih snaga u zemlji i inozemstvu, najvažniji segment u provedbi preventivnih mjera jest pridržavati se uputa zdravstvene struke i mjerodavnog zapovjedništva.

Primjenjuju se osobne zaštitne mjere, mjere u okolini te cijepljenje protiv gripe.

U skladu s preporukama Svjetske zdravstvene organizacije za Sjevernu polutku i odluci EU za sezonu 2011./2012. cijepljenje će i u Republici Hrvatskoj, a time i u OSRH biti provedeno cjepivom protiv gripe VAXIGRIP koje sadrži virus influence (inaktivirani, fragmentirani) sljedećih sojeva: A/California/7/2009 (H1N1)-like virus, A/Perth/16/2009 (H3N2)-like virus, B/Brisbane/60/2008-like virus.

Cijepljenje protiv gripe provest će se u skladu s važećom zapovijedi i Uputi o cijepljenju protiv gripe 2011./2012. godine u područnim vojnim ambulantama (cjepivo dostupno) od 2. studenoga do 31. prosinca 2011.

Naglašavamo da je cijepljenje protiv gripe, iako nije obvezno, već se provodi na dragovoljnoj osnovi, jedina djelotvorna prevencija gripe te je preporuka Odjela preventivno-medicinske zaštite Vojnog zdravstvenog središta da se djelatnici cijepu u što većem broju radi osobne zaštite, a i zaštite sredine u kojoj rade.

Ako sumnjate da ste oboljeli od gripe, javite se svom liječniku obiteljske/opće medicine, odnosno liječniku područne vojne ambulante koji će vam dati savjet i ako je potrebno dogovoriti dolazak u ambulantu.

Samo najteže slučajeve oboljenja i bolesnike kod kojih je došlo do komplikacija treba uputiti u bolnicu.

Potrebno je pridržavati se savjeta liječnika i pratiti upute mjerodavnih zdravstvenih institucija objavljene u medijima, pogotovo u vrijeme većih epidemija gripe ili kod pandemije.

Liječenje gripe zasniva se na primjeni simptomatskih mjera: odmor, ležanje u krevetu, snižavanje povišene tjelesne temperature primjenom lijekova - antipiretika, unos dovoljnih količina tekućine - čajeva, prirodnih sokova s C vitaminom, jesti lako probavljivu hranu.

Mjere osobne zaštite podrazumijevaju: u vrijeme trajanja epidemije gripe izbjegavajte zatvorene prostore gdje boravi mnogo ljudi; često pranje ruku vodom i sapunom, a u nemogućnosti uporaba alkoholnih dezinficijensa za ruke s minimalno 60 posto alkohola; kod kašljanja i kihanja potrebno je prekriti usta i nos papirnatom maramicom - nakon uporabe obavezno je baciti u kantu za otpatke; ako ste oboljeli, ostanite kod kuće 24 sata nakon pada temperature na normalu.

Mjere u okolini posebno su važne za vojne kolektive, a podrazumijevaju: redovito provjetranje prostorija u kojima se boravi; redovito čišćenje predmeta i površina koje se najčešće dodiruju rukama (kvake, slavine, telefonske slušalice, tipkovnice zajedničkih računala i ostalo).

Cijepljenje je za razliku od prve dvije mjere koje su niske djelotvornosti, jedina efikasna mjera prevencije gripe.

U skladu s preporukama Svjetske zdravstvene organizacije za Sjevernu po-

Foto: USAF

lutku i odluci EU za sezonu 2011./2012. cijepljenje će u Republici Hrvatskoj, a time i u OSRH biti provedeno cjevnom protiv gripe VAXIGRIP koje sadrži virus influence (inaktivirani, fragmentirani) sljedećih sojeva: A/California/7/2009 (H1N1)-like virus, A/Perth/16/2009 (H3N2)-like virus, B/Brisbane/60/2008-like virus.

Cijepljenje protiv gripe provest će se u skladu s važećom zapovijedi i Uputi o cijepljenju protiv gripe 2011./2012. godine u područnim vojnim ambulanta-

ma (cjevivo dostupno) od 2. studenoga do 31. prosinca 2011.

Naglašavamo da je cijepljenje protiv gripe, iako nije obvezno, već se provodi na dragovoljnoj osnovi, jedina djelotvorna prevencija gripe te je preporuka Odjela preventivno-medicinske zaštite Vojnog zdravstvenog središta da se djelatnici cijepu u što većem broju radi osobne zaštite, a i zaštite sredine u kojoj rade. ■

Pukovnik Vedran Čilić, dr. med., spec. epidemiolog, načelnik Odjela PMZ

U prvo vrijeme oružja za bacanje bila su standardna oružja koja su uobičajeno rabljena za blisku borbu - komadi kamena, koplja, toljage, sjekire i sl. pa je jedino rješenje bilo imati pri sebi nekoliko komada istog oružja, kako bi se jedno do dva moglo baciti na protivnika, a ostalo rabiti za blisku borbu s njim, u slučaju promašaja

NEUOBIČAJENO HLADNO ORUŽJE ZA BACANJE

Stvaranje i usavršavanje hladnog oružja za bacanje bio je novi kvalitetni iskorak u razvoju oružja uopće, ali i u razvoju ratničke vještine. Vrlo brzo su prvi ratnici uočili da imaju nesumnjivu prednost nad protivnikom ako imaju oružje na dužoj dršci od njegova, jer su ga mogli upotrijebiti prije nego što im je protivnik mogao prići na domet svog oružja. Isto tako, brzo su shvatili da im se ta prednost dodatno povećava, ako na protivnika bace svoje oružje prije nego što im uopće i priđe na udaljenost

za blisku borbu, a osim toga, takav način borbe omogućavao je tjelesno inferiornijim ratnicima ravnopravno suprotstavljanje fizički nadmoćnijem protivniku. Naravno, to je dobro funkcioniralo ako se odmah i pogodilo bačenim oružjem, međutim problem je nastupio u slučaju promašaja, jer na taj način ratnik koji je gađao protivnika, ostao je bez svog oružja i stavio mu se na milost i nemilost (najčešće ovo drugo).

U prvo vrijeme oružja za bacanje bila su standardna oružja koja su uobičajeno

rabljena za blisku borbu - komadi kamena, koplja, toljage, sjekire i sl. pa je jedino rješenje bilo imati pri sebi nekoliko komada istog oružja, da bi se jedno do dva moglo baciti na protivnika, a ostalo rabiti za blisku borbu s njim, u slučaju promašaja. Naravno, takva je praksa bila prilično opterećujuća, jer je ratnik sa sobom stalno morao nositi veću količinu oružja koje nije bilo lagano. Tek je pojavila luka i strijele "revolucionirala" (ako to uopće tako možemo nazvati) borbu na daljini, zbog čega je vrlo brzo postalo

odlučujuće oružje - ne samo zbog toga što je bilo bacačko oružje, koje je davalo nesumnjivu prednost vlasniku luka nad protivnikom koji njime nije raspolagao, već i zato što je prvo namjensko proizvedeno sredstvo za lov i borbu (nije imalo drugu korisnu primjenu kao npr. sjekira ili nož koji su bili sastojak elementarnog alata za svakodnevnu uporabu).

Vrijednost luka i strijela iznimno je velika, što potvrđuje činjenica da su nastali još u kameno doba (najstariji poznati prikaz luka i strijele je na pećinskim slikama iz Castellona iz razdoblja 10 000 - 5000 godina pr. Kr. Iako prevladavaju lovački prizori, luk je prikazan i kao ratničko oružje), a njihov razvoj nastavljen je do današnjih dana (sada uglavnom za sport i rekreaciju, ali još uvijek imaju ograničenu primjenu kao vojno i lovačko oružje).

Osim što je bilo prvo namjensko oružje, luk i strijela potaknuli su i prvu (ujedno i najvažniju) podjelu oružja na napadačko (ofenzivno) i obrambeno (defenzivno), što je gotovo temelj povijesnog razvoja cjelokupnog naoružanja. Naime, nakon pojave svakog novog tipa oružja ili borbenog sredstva, potencijalno ugrožena strana nastojala je pronaći djelotvoran odgovor na njega ili barem kvalitetni način zaštite, što je postala pokretačka snaga razvoja naoružanja i vojne opreme.

Pojava luka i strijele kao iznimno ofenzivnog oružja zahtijevala je i odgovarajući oblik zaštite strane koja njime nije raspolagala, da bi se mogla približiti vlasniku luka na dohvat oružja za blisku borbu. U prvo vrijeme, dok su strijele imale malu kinetičku energiju i nedovoljno ubojne vrhove, dovoljno je bilo imati malo više slojeva odjeće (npr. životinjskih koža ili krzna), ali kasnije se moralo tražiti djelotvornije rješenje, što je dovelo do prvih štitova. Povećana zaštita stvorila je nove probleme u razvoju

i konstrukciji oružja za bacanje, koja su morala probiti ili na neki drugi način "zaobići" protivničku zaštitu i nanijeti mu ozljede koje ga mogu izbaciti iz borbe. To je potaknulo novi razvoj raznovrsnog oružja za bacanje, neobična (pa i bizarna) izgleda i načina primjene, od kojih su neka poznatija (npr. shuriken), a druga gotovo nepoznata, rabljena na ograničenim lokalitetima.

Čakram

Zahvaljujući akcijskim filmovima, stripovima i pojačanom zanimanju za drevnu indijsku kulturu, medijski danas sve prisutniji čakram tanki je metalni

Umjetnički izvanredno urađen i bogato ukrašen čakram iz novije indijske povijesti

obruč iznimno oštar na vanjskom rubu, a rabi se kao bacačko oružje. Prije bacanja obično se zarotira (veći pomoću štapa, a manji i kažiprstom) te se otpusti u pogodnom trenutku prema protivniku. Najviše su ga rabili ratnici Sikha iz Radjapura, ali se proširio i na zemlje čitavog Indijskog potkontinenta, sve do Indonezije i Malaje. To je vrlo staro oružje koje se prvi put spominje u drevnim indijskim epovima Mahabharata i Ramayana. Osim bacanja nakon rotacije kojom je mogao postići dosta veliku kinetičku energiju, čakram se mogao rabiti i u

bliskoj borbi za nanošenje posjekotina (slično kao i s japanskim shurikenom), međutim to se rabilo vrlo rijetko i samo u nužnim okolnostima. S druge strane, kao oružje za bacanje imao je sporednu ulogu jer nikada nije dostigao domet i prodornost luka i strijele, pa je rabljen vrlo slično shurikenu, primarno za odvlačenje pozornosti protivnika, da bi se zadobila odgovarajuća taktička prednost (ako je nanio ozljede protivniku - tim bolje).

Bolas (boleadoras)

Za razliku od ostalog oružja za bacanje navedenog u ovom članku, bolas ili boleadoras, kako se još naziva više je alat za hvatanje nego ubilačko oružje. To oružje čine 2 - 3, pa i više utega (obično kugli po kojima je i dobilo ime) međusobno povezanih užetom, a postoje bolasi i s više od osam kugli. Rabi se tako da se uhvati na središnjem dijelu (na kojem su spojene sve kugle), zavrtla iznad glave (slično lasu američkih kaubojia) i baci u smjeru cilja. Odmah nakon bacanja centrifugalna sila ravnomjerno raširi utege (kugle), a bolas se u letu stabilizira rotacijom koju je dobio prilikom bacanja. Kada bolas pogodi cilj, pod utjecajem centrifugalne sile kugle čvrsto omataju uže kojim su vezane oko mjesta pogotka. Ako je pogoden neki vitalni dio tijela, čvrsti stisak užeta može izazvati ozbiljne ozljede, pa i smrt (npr. ako se ovije oko vrata gotovo redovito izaziva smrt gušenjem ili lom vratnih kralježaka, a ako se ovije oko trupa, može izazvati ozbiljne unutarnje ozljede i lom kostiju).

Bolas je tradicionalno rabljen kod Eskima i južnoameričkih Indijanaca kao oružje za lov, a upravo od južnoameričkih Indijanaca to oružje su preuzeli južnoamerički stočari - gauči i rabe ga i u današnje vrijeme kao nezamjenjivi alat za hvatanje stoke i oružje za lov. Zahvaljujući filmskoj industriji, bolas se

Shuriken

“Zvijezde za bacanje”, “smrtonosne zvijezde”, “leteće zvijezde”, “zvijezde ninja” i cijeli niz sličnih naziva povezuje se sa shurikenom, koje je u Europi i kod nas prilično poznato oružje zahvaljujući akcijskim filmovima, stripovima, računalnim igricama i sl. o ninja-ratnicima. Shuriken je skriveno oružje koje se rabilo ponajprije za bacanje, ali ponekad i za iznenadno ubadanje ili sječenje protivnika (pojam shuriken znači oštrica skrivena u ruci). Izrađivani su od metala u obliku malih zvijezda, diskova, križeva i sl. s vrlo dobro naoštrenim rubovima i šiljcima, a bacani su rukom, pri čemu su gađani ponajprije nezaštićeni dijelovi tijela protivnika (lice, vrat, stopala), jer unatoč njihovoj naoštrenosti, zbog male mase shurikeni su rijetko mogli probiti dobar samurajski oklop. Naime, iako se shurikeni u akcijskim filmovima obično prikazuju kao jedno od glavnih oružja kojim su koristile ninje, bili su zapravo sekundarno, sporedno oružje, čija je svrha bila zbuniti protivnika ili mu skrenuti pozornost da bi se dobila taktička prednost u borbi.

Podrijetlo i vrijeme nastanka shurikena nije poznato, jer je riječ o oružju čija uporaba i način borbe su vježbani u tajnosti jedne inače vrlo samozatajne ratničke strukture, pa prvi zapisi o shurikenima potječu iz početka XVI. stoljeća, iako je vrlo vjerojatno da su rabljeni i znatno prije. Zbog toga kao i zbog činjenice da je te oružje jednokratne uporabe pa je sačuvano relativno malo primjeraka, podaci o izgledu prvobitnih shurikena i materijalu iz kojeg su

Različite vrste shurikena: a) shurikeni - zvijezde za bacanje b) jednostavni bo-shurikeni

izrađivani, vrlo su siromašni. S druge strane, potpuno relevantni podaci navode da su vrlo često rabljeni zatrovani shurikeni, umakani u razne biljne ili životinjske (najčešće zmijske) otrove, a isto tako i onečišćeni ljudskim ili životinjskim izmetom. Postojali su i shurikeni izrađeni u obliku zašiljenih šipki okruglog, četvrtastog ili osmokutnog profila, dužine oko 20 cm (takozvani bo-shurikeni). Rabljeni su na sličan način kao i znatno poznatiji zvjezdasti (za bacanje), ali ponekad su i zakopavani u zemlju vrhom nagore i skrivani lišćem, kao nagazna klopka. Naravno i ovi bo-shurikeni često su bili namjerno zatrovani, a gotovo uvijek kada su rabljeni kao klopka.

danas ponajprije povezuje s gaučima i njihovim stilom života. Bolasi koje rabe gauči obično imaju tri kugle od kojih je jedna lakša, ali na dužem užetu od ostale dvije. Pošto takav bolas pogodi cilj (obično noge životinje), dvije teže kugle ih svojom kinetičkom energijom spoje zajedno, a treća (lakša i na dužem užetu) pod utjecajem centrifugalne sile, čvrsto se omota oko nogu, potpuno imobilizirajući životinju.

Koliko je poznato vojne primjene bolasa nije bilo (osim vjerojatno u etničkim sukobima plemena i rodovskih zajednica Eskima i južnoameričkih Indijanaca koji su i inače bolase rabili u svakodnevnoj uporabi), međutim gotovo jednak princip primjenjivan je u XVI. i XVII. stoljeću pri izradi tzv. spojenih gra-

nata za glatkocijevno brodsko topništvo (prvi put su rabljeni 1631. godine u bitki kod Magdeburga). Naime, osnovni taktički cilj pomorske borbe, od prvih pomorskih bitaka do današnjih dana, jest onesposobiti protivnički

Vrlo kvalitetno izrađeni Bwaka-nož, s originalnim ukrasnim graviranjem. Cijeli nož je od čelika, a rukohvat je obavijen kožom

brod za plovidbu i manevriranje, nakon čega postaje lagan plijen. U XVI. i XVII. stoljeću svi brodovi plovili su na jedra i samim time, najdjelotvorniji način da ih se zaustavi ili ograniči njihova pokretljivost, bilo je uništenje njihovih jedara ili rušenje jarbola.

Jedra su bez ikakve sumnje bila najveći cilj i njih nije bilo problem pogoditi, međutim isto tako bila su i “najmekši” cilj na brodu. Drugim riječima, topnička kugla prošla je kroz jedro bez ikakvih problema, ali isto tako i s vrlo malo štete, gotovo bez imalo narušavanja pokretljivosti broda (bilo je potrebno iznimno mnogo topničkih pogodaka, da bi se narušila plovna sposobnost i pokretljivost jedrenjaka, a niti jedan brod nije imao toliko streljiva na raspolaganju). Najdjelotvornije rješenje bilo je u rušenju jarbola, međutim pogoditi uski cilj topovskom kuglom kakav je jarbol, u uvjetima pomorske bitke, bila je više slučajnost nego vještina tadašnjih topnika. Jedna je mogućnost bila konstruirati projektil koji bi imao dovoljnu širinu da s većom vjerojatnošću zahvati jarbol i rješenje je pronađeno u kon-

strukciji projektila koji se sastojao od dvije topničke kugle spojene lancem. Projektil se punio u top jednako kao i klasični projektil, međutim nakon ispaljenja, a pod utjecajem centrifugalne sile, kugle su se razdvojile na širini lanca, čime se znatno povećala širina udarne površine. Kada bi takav projektil udario u jarbol (bez obzira na to je li bila riječ o lancu ili kuglama), presjekao bi ga poput šibice.

Zhugé Nu

Možda ne toliko neobično kao do sada navedena oružja, Zhuge nu ili kineski višestrijelni samostrel svakako je iznimno važna naprava, jer je prvi korak u razvoju oružja s mogućnošću opetovana ispaljivanja (izbacivanja) projektila (naime, to je prvo poznato oružje, nastalo u IV. stoljeću pr. Kr. kojim je uveden princip punjenja većim brojem projektila i njihovo ispaljivanje

Repetirajući samostrel (Zhuge Nu). Postojali su i veći primjerci na stalku, namijenjeni za stacionarnu obranu u tvrđavskom ratovanju

jednostavnim repetiranjem, što će na europskim i sjevernoameričkim prostorima biti uvedeno tek u XIX. stoljeću). Naziv je dobio po premijeru,

a ujedno i strategu države Shu-Han u razdoblju Tri carstva Zhuge Liang (181. -234. godine pr.Kr.), koji ga je opisao.

Zhugé nu je imao spremnik za smještaj 7-10 strijela, koje je korisnik samostrela ispaljivao nakon jednostavnog repetiranja povlačenjem poluge u zadnji položaj. Kako su to bile strijele koje nisu imale pera za stabilizaciju na zadnjem dijelu, njihov domet je bio relativno malen (gotovo samo 10-20 metara, nakon čega su strijele gubile stabilnost na balističkoj putanji), međutim, po zamisli konstruktora ovog oružja, njegova preciznost nije bila toliko važna koliko brzina ispaljivanja, koja je iznosila i do 10 strijela u 15 sekundi (taktička odlika koja se može komparirati čak i sa suvremenim poluautomatskim i automatskim vatrenim oružjem). Zahvaljujući tako velikoj brzini gađanja, brojno pješaštvo opremljeno ovim tipom samostrijela moglo je protivnika doslovno zasipati oblacima strijela, što se pokazalo posebno djelotvorno u obrani utvrđenih gradova. Takva konceptijska razrada taktičko-tehničkih svojstava oružja, u kojima paljbena moć nadoknađuje njegovu preciznost, doktrina je razvoja suvremenog naoružanja od sredine XX. stoljeća do današnjih dana. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr

Nož iz Konga

Vrlo sličan Bwaka-nožu je i nož za bacanje koji se i danas može pronaći na prostoru Sudana i u pojedinim regijama oko rijeke Ubanga. Za razliku od Bwaka-noža koji je ponajprije namijenjen za "zaobilaženje" protivničke zaštite, nož iz Konga imao je i djelomična obilježja bumeranga, tj. ako se bacio pod određenim kutom, djelomično se vratio prema vlasniku ako je promašio cilj. S druge strane, zahvaljujući višestrukim oštricama pod različitim kutovima i ovaj nož za bacanje imao je svojstvo "zaobilaženja" zaštite protivničkog ratnika.

Dobro očuvani nož za bacanje iz Konga (XIX. stoljeće). Iznimno ubojito oružje u rukama dobro uvježbana ratnika

U Držislavovo vrijeme pokušalo se u Hrvatskoj uspostaviti sustav nasljeđivanja vladara po načelu primogeniture. Načelo je to po kojemu bi se jasno odredilo kome nakon smrti vladara pripada prijestolje

SUKOBI UNUTAR DINASTIJE

Kraljica Jelena i
kralj Stjepan Držislav

Držislav, sin Mihajla Krešimira II. i slavne kraljice Jelene, potkraj šezdesetih godina X. stoljeća naslijedio je od oca mirnu i stabilnu situaciju. Imajući u rukama konsolidiranu kraljevinu mogao je iznova započeti aktivnu vanjsku politiku. Držislav je, poput Tomislava, obnovio dobre odnose s Bizantom ušavši u savez protiv tada ojačalog bugarsko-makedonskog vladara Samuila. Bugarska vojska željela je osigurati zapadne granice, a to je značilo ponovno napasti Hrvatsku. Iako je Samuilov cilj bio Zadar, rezultat čitavog pohoda bio je promašen i bugarsko-makedonska vojska se vratila neobavljena posla. Ovakav rezultat, tj.

Samuilov vojni neuspjeh, bio je iznimno važan za Bizant. Zbog toga je bizantski car dao Dalmaciju na upravu hrvatskom vladaru Držislavu. Osim toga iz Carigrada su stigli znakovi kraljevske vlasti, ali i titula eparha i patricija. Držislav se nakon dobivanja ovih kraljevskih oznaka prozvao Stjepan (ovjenčan). Time je Držislav postao prvi potvrđeni hrvatski okrunjeni kralj, a kao znak jedinstvenosti hrvatskih zemalja pod njegovom vlašću ponio je titulu "kralj Hrvatske i Dalmacije".

Određivanje nasljednika

Izgleda da se upravo u Držislavovo vrijeme pokušao uspostaviti sustav na-

sljeđivanja vladara po načelu primogeniture. Načelo je to po kojemu bi se jasno odredilo kome nakon smrti vladara pripada prijestolje. Dvije kamene ploče sugeriraju da je Držislav već za života pokušao odrediti svog nasljednika. Ovaj natpis važan je i zbog još jednog razloga, a to je mjesto gdje je pronađen. Lokalitet je poznat kao Kosovo (Petrovo) polje u neposrednoj blizini Knina, što svjedoči da se jedno od središta kraljevstva pouzdano nalazilo u Kninu. Ondje se i prije nalazilo središte hrvatske države, ali ne i Trpimirovića čiji su se posjedi nalazili u zaleđu Splita, oko Solina i Klisa. Čini se da su se Trpimirovići konačno učvrstili u toj unutrašnjosti tek u vrijeme Držislavove vladavine.

Pojava Svetoslavića

Stjepan Držislav imao je tri sina – Svetoslava Suronju, Krešimira III. i Gojslava. Krunu i vlast ostavio je samo najstarijem sinu Svetoslavu. Njegova braća nisu bila zadovoljna takvom podjelom, nego su smatrali da sva trojica trebaju vladati zajednički. Stoga su Krešimir i Gojslav svrgnuli Svetoslava s trona, a on se zajedno sa sinom povukao u Trogir. Tu je dočekao dolazak mletačke mornarice i zatražio njihovu zaštitu. Mladi sin Stjepan je oženio duždevu kćer i tako je nastala zasebna grana Trpimirovića – Svetoslavići. Naizgled nevažan, ovaj će se dinastički rascjep odraziti u kasnijim nevoljama u koje će zapasti hrvatsko kraljevstvo potkraj XI. stoljeća.

Mletački dužd Petar II. Orseolo odlučio je ponovno pokušati osvojiti uporišta na istočnoj jadranskoj obali, a s obzirom na situaciju među posvađanom braćom nije mu bilo teško. Nemajući potpore u hrvatskom vladaru, dalmatinski gradovi su se jedan po jedan predavali Veneciji. Tako je Venecija do godine 1000. uspjela osvojiti čitavu dalmatinsku obalu uključujući otoke. Budući da je mletački dužd formalno bio predstavnik bizantske vlasti, gradovi su se predavali gotovo bez otpora. Ovaj pohod Petra II. Orseola označio je prvo ozbiljno učvršćivanje Mletaka na istočnoj jadranskoj obali, događaj koji je označio početak novog razdoblja odnosa sila na Jadranu.

Kralja Svetoslava Suronju vlastita su braća svrgnula s trona

Problem dalmatinskih gradova

Krešimir i Gojislav nisu se pomirili s takvim stanjem pa su pokrenuli rat protiv Venecije kojim su uspjeli vratiti dio gradova. Problem odnosa hrvatskog vladara i dalmatinskih gradova nije bio ni izdaleka riješen, ali je barem privremeno propao mletački pokušaj da se učvrsti na istočnoj jadranskoj obali. S druge strane, zahvaljujući dobroj politici Krešimira III. (prva trećina XI. stoljeća), Hrvatska je prebrodila krizu nastalu u vrijeme borbi za prijestolje. Istina, Dalmacija je većim dijelom bila izgubljena,

no hrvatska država mogla je nastaviti s aktivnom vanjskom politikom. O gotovo trideset godina dugoj vladavini Stjepana I., koji je naslijedio Krešimira III., zna se vrlo malo, ali čini se da je to bilo vrijeme mira i stabilizacije, što će Stjepanovu sinu Petru Krešimiru IV. osigurati dobre temelje za uspješno kraljevanje.

Veliki Petar Krešimir

Uočivši važnost jadranske obale za gospodarski razvitak hrvatske države, Petar Krešimir IV. poticao je razvoj hrvatskih gradova na obali – Nina, Biograda i

Šibenika. U njegovo vrijeme u dalmatinske gradove naseljava sve veći broj hrvatskog stanovništva. Ovakav razvoj društva nužno je vodio pohrvaćivanju izvorno romanskih gradova na dalmatinskoj obali. Iako je bizantska vlast u Dalmaciji teoretski bila u rukama bizantskog dužnosnika katepana, u rascjepkanoj pokrajini svaki je grad više-manje samostalno odlučivao o svojoj sudbini. Petar Krešimir se uspio nametnuti, ne samo kao upravitelj Dalmacije nego kao njezin pravi gospodar. Osim toga, Petar Krešimir je tijekom svoje vladavine Hrvatskoj pripojio i Nerevtsku kneževinu, ali i dio Bosne.

Pred kraj vladavine Petra Krešimira IV. hrvatsku su obalu ugrozili Normani iz južne Italije. Hrvatski vladar je krenuo u pomoć Rabu, no na Pagu ga je dočekala normanska zasjeda. Zapodjenu se velika bitka u kojoj je hrvatska mornarica bila poražena, a hrvatski vladar zarobljen. Izvori ne spominju ime hrvatskog vladara, no kako upravo u to vrijeme dolazi do smjene na hrvatskom prijestolju, logično je pretpostaviti da je zarobljeni hrvatski vladar bio upravo Petar Krešimir IV. Poslije dugo vremena na hrvatskom tronu neće biti Trpimirović. Na prijestolje se popeo moćni slavonski ban Dmitar Zvonimir... ■

Hrvatska i crkveni raskol

Veliki crkveni raskol 1054. doveo je do odvajanja carigradske patrijaršije od jurisdikcije pape i stvaranja samostalne pravoslavne crkve. Hrvatska je do tog doba već potpuno pripadala zapadnoj crkvenoj sferi, a Rimu je najviše smetala činjenica da se Božja služba odvija na "heretičkom" jeziku. Ubrzo je stoga sazvan crkveni sabor u Splitu na kojem se iznova raspravljalo o upotrebi glagoljice i slavenskog jezika u crkvi. Glavno uporište glagoljaša bili su otoci Krk i Cres i otuda se utjecaj širio i dalje prema Istri i Primorju. Sabor je odlučio da se takav običaj služenja mise na narodnom jeziku mora ukinuti, kao i prestati zaređivati svećenike bez znanja latinskog jezika. O ovim se pitanjima raspravljalo i na saborima tijekom Tomislavove vladavine (u X. stoljeću), no Crkva tada nije toliko strogo pristupala ovom pitanju. Sada pak, reformni pokret XI. stoljeća nije mogao dopustiti tako iznimne razlike, jer bi to moglo ugroziti jedinstvo zapadne Crkve; pogotovo u krajevima poput Dalmacije koji su tradicionalno bili vrlo bliski Bizantu. Jednako tako, odlučeno je i da svećenici ubuduće ne smiju nositi braduriti se ženiti. Slavensko se bogoslužje ipak održalo (na Krku i Kvarneru najviše) i upravo je u XI. st. glagoljica iz liturgijskog prerasla u diplomatsko pismo te se toliko čvrsto ukorijenila u stanovništvu da nikakve reforme nisu mogle spriječiti njezinu daljnju uporabu.

Seriju Hrvatski kraljevi gledajte petkom na HRT 1 iza središnjeg Dnevnika

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Dokumentirani zapisi o neistinama protiv Hrvatske tijekom Domovinskog rata (V. dio)

U svjedočenju S. L. pred Haškim sudom posebno zanimljiv bio je dio o operaciji Oluja.

Kada smo 6. avgusta videli na televiziji hrvatsku zastavu kako se viori iznad Knina, najpre smo pomislili da je to trik, ali kada su svi shvatili da je stvarnost, brzo su počele da se prenose glasine da nas je Beograd izdao i prodao. Među ljudima u Topuskom zavladala je panika, pošto su shvatili da ništa ne može da zaustavi hrvatske vojnike. Svi su znali šta se 1991. desilo Hrvatima u Krajini - da su stotine njih ubijeni, da su sve njihove kuće i radnje spaljene i da je čitavo stanovništvo silom izbačeno - tako da je bilo rasprostranjeno ubjeđenje da će Hrvatska vojska, kada povrati oblast, krenuti u odmazdu. (...) I mi u vladi i vojsci RSK-a doprineli smo tom procesu namerno sejući paniku među civilnim stanovništvom. Panika je zarazna i ako ljudi nemaju vremena da razmisle, oni će jednostavno pobeći. Da su imali vremena da razmisle o posledicama napuštanja svojih domova i sve svoje imovine, mnogo veći broj bi ostao, ali Beograd to nije želeo, tako da je uloženi napor da se ljudi zastraše pre nego što budu imali vremena da vide da li će stvari teći kako treba. Širene su glasine da će 'ustaše' pobiti sve civile i ja znam za neke pojedince koji su zapravo imali zadatak da idu okolo i šire glasine kao što je da 'ustaše kolju decu'. U tim okolnostima, niko neće da ostane i uveri se da li su te glasine tačne ili ne. Svi će jednostavno otići. Ja lično sam izmislio priču o civilima koje su masakrirali Muslimani iz 5. korpusa Armije BiH u Topuskom, što je preneo CNN. U toj priči nije bilo ni zrnca istine. (...)

Na pitanje odvetničkog tima generala Gotovine, što je značila poruka "izdržite", koju su tijekom Oluje predstavnici vojne (general M. P., načelnik Generalštaba

Vojske Jugoslavije), policijske (J. S., "šef" Službe državne bezbednosti Srbije) i političke (Z. L., predsjednik Savezne Republike Jugoslavije) vlasti iz tadašnje Jugoslavije, zapravo Srbije, uputili zapovjedništvu 21. korpusa SVK-a, svjedok je odgovorio:

... Pa to izdržite moglo je da se prevede samo na jedan način, odnosno, borite se i dalje, pa će nešto iz toga izaći. Svi koji su sedeli u toj kancelariji znali su da se radi o bici koju ne možemo da dobijemo, bilo je očigledno da su nas žrtvovali (...) da Beograd želi da stekne neke jeftine poene, u smislu da će predati 25 hiljada ili 20 hiljada ljudi (5000 vojnika i 20.000 civila). Ja nikad nisam verovao da će Hrvati da dođu i sve pobiju. Ne verujem da je to mislio T. P. (pripadnik Službe državne bezbednosti iz Beograda, a potom ministar unutarnjih poslova RSK-a), ne verujem da je to mislio B. (zapovjednik 21. korpusa SVK-a). (...) Oni (srpsko vodstvo u Beogradu) su želeli da od Topuskog naprave Srebrenicu. U ovom slučaju optužili bi za to hrvatsku stranu. Tako da je ideja bila da se to prikaže svetu i da se kaže (da) niko ovde nije cvečka, svi su oni isti, podjednako su loši kao i mi, upravo su pobili grupu civila u Topuskom (iz svjedočenja djelatnika SVK-a S. L. na sudu u Haagu; snimka svjedočenja u HMDCDR-u).

No upravo zahvaljujući profesionalnom, časničkom ponašanju hrvatskih zapovjednika, civilne žrtve na srpskoj strani u Oluji su minimalne. Ta činjenica posebno dobiva na težini nakon svjedočenja i zapisa djelatnika "Srpske vojske Krajine" koja pokazuju da je dio srpskoga vodstva u Beogradu bio spreman žrtvovati svoje sunarodnjake - civile, da bi mogao optužiti hrvatske snage za ratni zločin.

Naime, svoje mišljenje o tome zapisao je i general-major "Srpske vojske Kraji-

ne" Milisav Sekulić: ... Sme li se uopšte postaviti pitanje koje bi moglo da glasi: Zašto bi nekome na "srpskoj strani" trebalo okruženje stanovništva na Kordunu? Nije li u pitanju očekivanje da će se hrvatska vojska "namestiti" pred svetom i sponzorima kad izvrši masovan zločin nad decom, ženama, starcima, okruženim vojnicima?! Da li je očekivani masakr trebalo da posluži kao krunski dokaz da su Hrvati genocidan narod, a njihova vojska ista kao i ona iz vremena Ante Pavelića i Drugog svetskog rata! I konačno, da li bi masakr na Kordunu dobrodošao kao opravdanje za odluku da se narod povede u bežaniju i putem bez povratka. Ne bi li, na kraju masakr zauvek pokrio laži kojima su Srbi u Krajini obmanjivani, ne samo od 1991. godine nego i od ranije. Iako je, na nesreću, došlo do okruženja, na svu sreću došlo je i do racionalnog i sasvim kontrolisanog ponašanja hrvatske vojske. Hrvatska je znala šta želi i čvrsto je kontrolisala situaciju. Nije, može se reći, nasela na zamku! (Milisav Sekulić, Knin je pao u Beogradu, Bad Vilbel, 2000., str. 221).

U nastavku svjedočenja S. L. je rekao: Nije se, međutim, znalo kako će svi da napuste Topusko pa je moja supruga predložila da dogovorimo sa Hrvatima da idemo u konvoju preko hrvatske teritorije, što smo i uradili. Putovali smo sa hrvatskom pratnjom kroz Sisak, a zatim autoputem kroz Slavoniju do Šida u Srbiji. U konvoju je bilo ukupno oko 20.000 ljudi i ja sam poslednji prešao granicu iz Hrvatske u Srbiju. Sve vreme sam bio u oficirskoj uniformi vojske RSK-a i morao sam da predam lično oružje Hrvatskoj vojsci. Dok smo putovali kroz Hrvatsku, gađali su nas kamenjem, uzvikivali pogrdne i maltretirali nas. Nikoga nisu čak ni pretresli. Međutim, kada smo stigli u Srbiju, tretirali su nas kao kriminalce. Svi su pretreseni i sve naoružanje je oduzeto. ■

Pjesma Vukovaru

Dok hodam tvojim gradom, u glavi mi crne misli
na one tužne slike što sam kao dijete iz daleka gledao stalno
i to nije bilo tako davno....

Kako su tužna lica grada napuštala tvoje ulice tada
i dok su te branili naši heroji, ti si grade mislio
da su odbrojani dani tvoji....

I, evo, puno godina prođe, al' ti si grade opet sretan
i uzdignut do neba stojiš i ponosan na svoje heroje
koji su dali živote svoje za obranu tvoju,
ti veliki grade voliš Hrvatsku svoju i moju.

Hrvoje ŽIVANIĆ, GOMBR

18. studenog - Dan sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. - 2011.

Pjesma životu

Blistaju žitna polja
ljubeći sunčeve zrake,
a Vuka lagano teče
tjerajući tamne oblake.

Raduje se svakoj dugi
koja se javlja poslije kiše.

I razoreni Vukovar
svoje stihove piše.

Raduje se životu
i priča ratne priče.
Dok svoje mrtve nabraja,
životu i slobodi kliče!

Ivica ORŠOLIĆ IVA

Put

Gazimo blato utabano,
prepuno krvi,
znoja i tuge.

Na čas zastanemo
u okrilju hrastove krošnje
skupljajući novu snagu,
radujući se svakom cvijetu,
mirnijem i ljepšem svijetu.

Hodamo velikom šumom
punoj zamki i neizvjesnosti,
hodamo bez korice kruha,
bez kapi vode,
slušajući kako šuma svira
na našem putu mira.
Iznemogli smo, ali neka,
jer znamo da nas sloboda čeka.

Ivica ORŠOLIĆ IVA

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavljivanje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike u Hrvatskom vojniku da nam ih pošalju na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje, Odjel hrvatskih vojnih glasila (za rubriku Pozdrav domovini), Sarajevska cesta 7, 10 000 Zagreb ili na e-mail: hrvojnisk@morh.hr

18. studenoga 1991.

PAD VUKOVARA

Na današnji dan prije dvadeset godina Jugoslavenska narodna armija i njihovi saveznici organizirani u paravojne skupine preuzeli su nadzor nad Vukovarom, gradom koji je u sto dana postao simbol volje za obranu svojih domova protiv, u svemu drugom osim srcem, bolje opremljenog agresora.

Bitka

Kada je potkraj kolovoza 1991. započeo opći napad na grad, vojni analitičari su predviđali da će otpor s takvim omjerom snaga biti skršen za tri dana, no prevarili su se. Agresor je na raspolaganju imao trideset tisuća vojnika i pripadnika paravojskih skupina te oko tisuću šesto oklopnih borbenih vozila, šezdeset zrakoplova, tristo pedeset topova i mnoštvo ostale vojne opreme. Hrvatskih branitelja s vrlo skromnim naoružanjem nikada nije bilo više od tisuću osamsto, a ukupnu vojnu silu Operativne grupe Vukovar, Vinkovci i Županja činilo je oko pet tisuća vojnika.

U prvih nekoliko naleta potkraj ljeta, napadači su krenuli u opći tenkovsko-pješački napad, ali su ih, na golemo iznenađenje, branitelji odbili. Uništeno je šezdesetak tenkova i oklopnih transportera, a Trpinjska cesta, na kojoj se odvijala glavnina napada, prozvana je "groblijem tenkova". Nakon takvog poraza, u kojemu su doživjeli velike gubitke u ljudstvu i tehnici, napadači su promijenili taktiku. Od početka listopada opkoljeni je Vukovar izlagan neprekidnom topničkom razaranju i bombardiranju iz zrakoplova, a pokušaji upada u grad reducirani su na pojedine točke.

Iz dana u dan novinari Hrvatskog radio Vukovara i ostalih svjetskih agencija izvje-

štavali su o hrabrom otporu dvadeset tisuća stanovnika, koji su s vremenom sve više padali u okruženje. Očekujući pomoć koja nikako nije stizala svi su se stalno preselili u podrume, nadajući se da će nasrtaji oslabiti. No napadi su bili sve jači i žešći. Međunarodna zajednica pokazala je potpunu nemoć, kao i u jednako strašnim opsadama Srebrenice, Sarajeva i mnogih drugih mjesta u sljedećim godinama. Agresori su pomalo stezali обруč oko grada, a kada je i posljednja komunikacijska veza preko sela Bogdanovci presječena, branitelji su u potpunosti prepušteni sami sebi. Zauzimanjem gradskog naselja Lužac prekinuta je komunikacija između Borova Naselja i Vukovara pa je pad grada bio neizbježan.

Okupacija

Čak pedeset šest dana Vukovarci nisu imali struje, vode i telefonskih veza sa svijetom. Odavno više nije bilo ni dovoljno hrane, a nakon "oslobođenja" u gradu nisu postojale ni zgrade ni kuće ni skloništa. Vukovar je imao tek stotine novih grobova, šačicu preživjelih branitelja i već legendarne žive ili pale heroje poput Blage Zadre, Petra Kačića, Siniše Glavaševića, mladog i starog Jastreba...

Mnogi branitelji, ne želeći pasti živi u ruke neprijatelja, krenuli su kroz minska polja u proboj. Oni koji su ostali zarobljeni u obruču, nadali su se humanom tretmanu i potpo-

ri promatrača Europske zajednice, koji su nadgledali evakuaciju grada. Nažalost, 18. studenoga nije bio kraj. Bio je to dan kada je za mnoge tek počelo pravo mučenje. Većina muškaraca otpremljena je u Srbiju, gdje su sljedećih nekoliko mjeseci živjeli u logorima (Niš, Stajicevo, Begejci i Srijemska Mitrovica). Žene, starci i djeca su nakon nekoliko dana lutanja stigli na sigurno, u Hrvatsku. Velik broj branitelja i ranjenika iz vukovarske bolnice odveden je u nepoznatom smjeru. Tek će se godinama poslije, nakon mirne reintegracije i iskapanja na Novom vukovarskom groblju, Ovcari i ostalim otkrivenim masovnim grobnicama, saznati kamo su ti ljudi odvedeni, iako o mnogima ni danas nema traga.

Značenje

Iako ga je zauzela silom, na Vukovaru je jugoslavenska vojska slomila zube. Moralno i materijalno više nije bila sposobna za ozbiljnije napade na druge hrvatske gradove. San o crti Virovitica – Karlovac -Karlobag zauvijek je otišao u zaborav. Istodobno, dugotrajno vezivanje jakih snaga na Vukovaru stvorilo je prostor i vrijeme za organiziranje Hrvatske vojske. Zbog toga je obrana Vukovara postala simbol hrvatskog otpora, a vukovarske žrtve temelj hrvatske slobode. U spomen na tragična zbivanja Hrvatski sabor je 18. studenoga proglasio Danom sjećanja na žrtvu Vukovara.

Leon RIZMAUL

Strojnica Agram 2000

Prototip strojnice Agram proizveden je već 1990. godine. Izvjesna količina prvih inačica razdijeljena je hrvatskim braniteljima i već 1991. upotrijebljena u borbi. Zbog čestog zatajivanja metaka, a na prijedlog hrvatskih branitelja, Ivan Vugrek je preinačio spremnik. Skratio ga je i dao mu lučni oblik, a izveo je i neke druge preinake po vlastitim zamislima za poboljšanje.

Strojnica djeluje na načelu slobodnog povratnog trzaja zatvarača. Bravljenje se ostvaruje težinom zatvarača i snagom udarno-povratne opruge.

Cijev je na svom stražnjem kraju perforirana nizom rupi-

Tehničke odlike

Kalibar: 9X19 mm
Duljina: 310 mm / s prigušivačem 510 mm/
Duljina cijevi: 190 mm
Cijev: šest žljebova desnog koraka
Težina praznog oružja: 1,92 kg
Spremnik: Odvojiv, dvoredni, kapacitet 20 ili 32 metka
Tip paljbe: pojedinačna, rafalna
Sigurnosni sustav: ručno-mehanička kočnica u sklopu regulatora paljbe
Koristan domet: do 100 m pojedinačnom, 70 m rafalnom paljbom
Zatvarač: radi na načelu slobodnog povratnog trzaja

ca radi smanjivanja početne brzine metka kad se puca s

prigušivačem. Kad se oružjem djeluje bez prigušivača, na cijev se preko perforiranog dijela navija cjevasta navlaka.

Sustav hlađenja cijevi riješen je uzdužnim izrezima na gornjem dijelu dvodijelnog kućišta oružja. Na njemu se nalaze ciljnik i šina namijenjena postavljanju optičkog, optoelektroničkog ili laserskog nišanskog sustava. Najbolje rezultate dobar strijelac postići će na razdaljini 25

metara naglim iznošenjem oružja u visinu očiju i držeći oružje u uzdužnoj simetrali tijela, hvatajući metu na prednji ciljnik, odnosno u zaštitni tunel mušice.

Strojnica na slici, pod brojem F 0101, darovana je predsjedniku Franji Tuđmanu. Na njoj velikim slovima piše: *Predsjedniku Republike Hrvatske dr. F. Tuđmanu 1993.* Obitelj Tuđman darovala ju je Vojnom muzeju.

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
 SLUŽBA ZA ODNOS S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
 Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)

Urednici i novinari: Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr),

Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com)

Lektorice: Gordana Jelavić, Milenka Pervan Stipičić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Josip Kopi, Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Vjesnik d.d., Slavenska avenija 4, Zagreb

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 5000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2011. Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

medieval.stormthecastle.com

Stranica medieval.stormthecastle.com je posvećena srednjem vijeku i svemu oko njega uključujući povijest, oružje, oklope, utvrde, dvorce, umjetnost, zemljovide, igre... Preporučamo je mladim čitateljima i surferima, kao i onima koji se žele malo zabaviti. Da je riječ o opuštenijem uratku, pokazuje i dizajn stranice u stilu šarenog dućana. Ipak, stranicu ne treba podcjenjivati, broj sadržaja je prilično bogat, makar nedostaje detalja i dubine, a i multimedije. Ne smijemo zanemariti ni trud koji je vlasnik uložio da bi skupio sve sadržaje. U krajnjem slučaju, ako volite Gospodare prstenova ili legende o kralju Arturu i Robinu Hoodu, možda će vam se stranica još više dopasti...

D. VLAHOVIĆ

